

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร

สถานีพัฒนาที่ดินพังงา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

แผนการใช้ที่ดิน

ตำบลบางไทร

สถานีพัฒนาที่ดินพังงา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

คำนำ

“แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสาร ชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่ง ได้ปรากฏอยู่ในแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
กันยายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-5
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-9
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-6
3.3 ทรัพยากรดิน	3-8
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-2
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-7

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6	
แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-13
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-13
บทที่ 7	
การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2563	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-6
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจวัดอากาศจังหวัดพังงา (ปี พ.ศ. 2514-2551)	2-6
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-11
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-6
3-3 หน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-10
3-4 สมบัติที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-12
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-16
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	4-3
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	5-12
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	6-2
6-2 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	6-5
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-9
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-10
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-11

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า	
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-2
2-2	ความลาดชัน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-3
2-3	ภูมิประเทศ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-4
2-4	สมดุลงบของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพังงา พ.ศ. 2542-2551	2-7
2-5	เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-8
2-6	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	2-13
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-3
3-2	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-4
3-3	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-5
3-4	แผนที่อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพพืชน้ำบาดาลและชนิดหินใต้น้ำ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-7
3-5	ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-14
3-6	แผนที่ทรัพยากรดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-15
3-7	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	3-17
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	4-6
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	4-9
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	6-12
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	6-13
7-1	ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	7-6
7-2	ลำน้ำสาขาต่างๆ ของตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา	7-8

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่ และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 กันยายน 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่ม

จังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วยชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลก เป็นวัตถุที่ค้ำจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำพหุกรรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“การวางแผนการใช้ที่ดิน” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “**เศรษฐกิจที่ดิน**” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “**เกษตรกรรม**” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “**การชะล้างพังทลายของดิน**” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

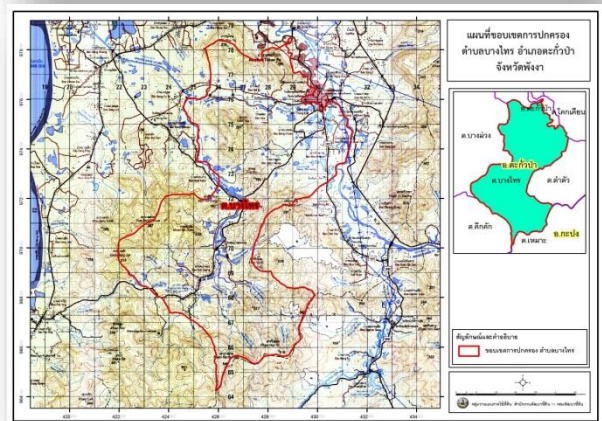
1.5.8 “**การอนุรักษ์ดินและน้ำ**” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษา ดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“เศรษฐกิจมั่นคง คนมีการศึกษา พัฒนาการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมดี สร้างเมื่อน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน”

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบางไทร ตั้งอยู่ทางทิศใต้ตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร มีเนื้อที่ประมาณ 38,814 ไร่ หรือประมาณ 62.102 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลดงตาล ตำบลบางนายสี อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลศรีสงคราม อำเภอดงตาล ตำบลห้วยเม็ก อำเภอกะบอง จังหวัดมุกดาหาร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลคำตัน อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลบางม่วง อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลบางไทร อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งโตนดวนเหนือ
- หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งโตนดวนใต้
- หมู่ที่ 3 บ้านหัวขวาน
- หมู่ที่ 4 บ้านบางจวน
- หมู่ที่ 5 บ้านดอกแดง
- หมู่ที่ 6 บ้านในปี
- หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งกก

(งานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร, 2561)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

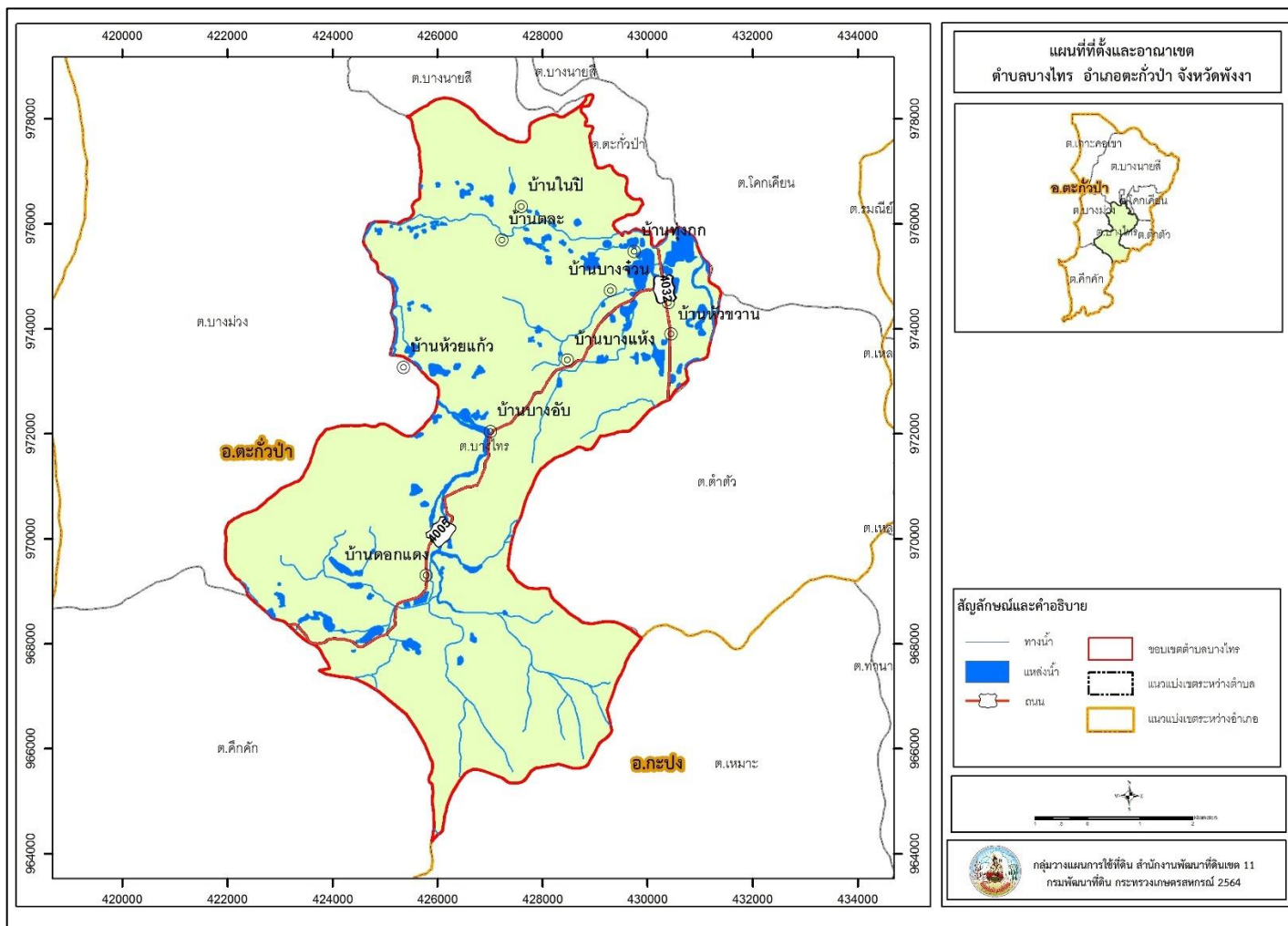
นานมาแล้วมีชุมชนตั้งอยู่หนาแน่นบริเวณนั้นมีศาลากลางและมัสยิดตั้งอยู่ริมลำน้ำโขง (คลองคนพื้นเมืองเรียกบาง) ต่อมาเมื่อได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้าน ตำบลจึงเรียกบริเวณชุมชนนั้นว่าชุมชนบางไทร ต่อมาได้ยกฐานะเป็นตำบล เมื่อปี 2457 จึงเรียกว่าตำบลบางไทร

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาเป็น 35-50 เปอร์เซ็นต์ และ 5-12 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0-400 เมตร ทางทิศเหนือและตอนกลางของพื้นที่ บางส่วนเป็นลูกคลื่นลอนชันถึงภูเขา พื้นที่ที่มีความลาดเอียง จากทิศใต้ไปสู่อุทิศเหนือ และมีทางน้ำสายสั้นๆหลายสายไหลไปทางด้านทิศเหนือสู่คลองดงตาล มีจุดสูงสุดของตำบลอยู่ทางทิศใต้ ดังรูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3

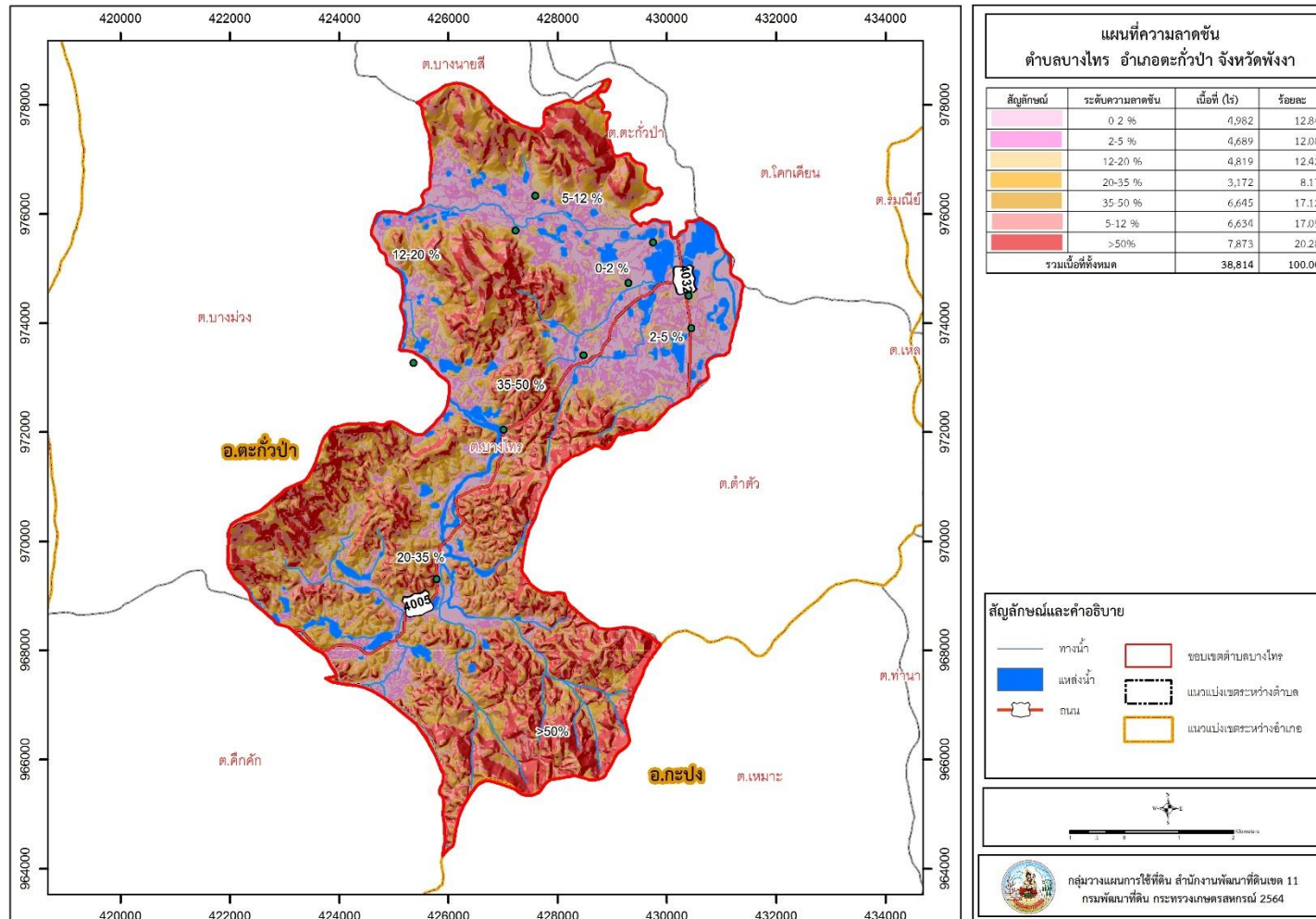
แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

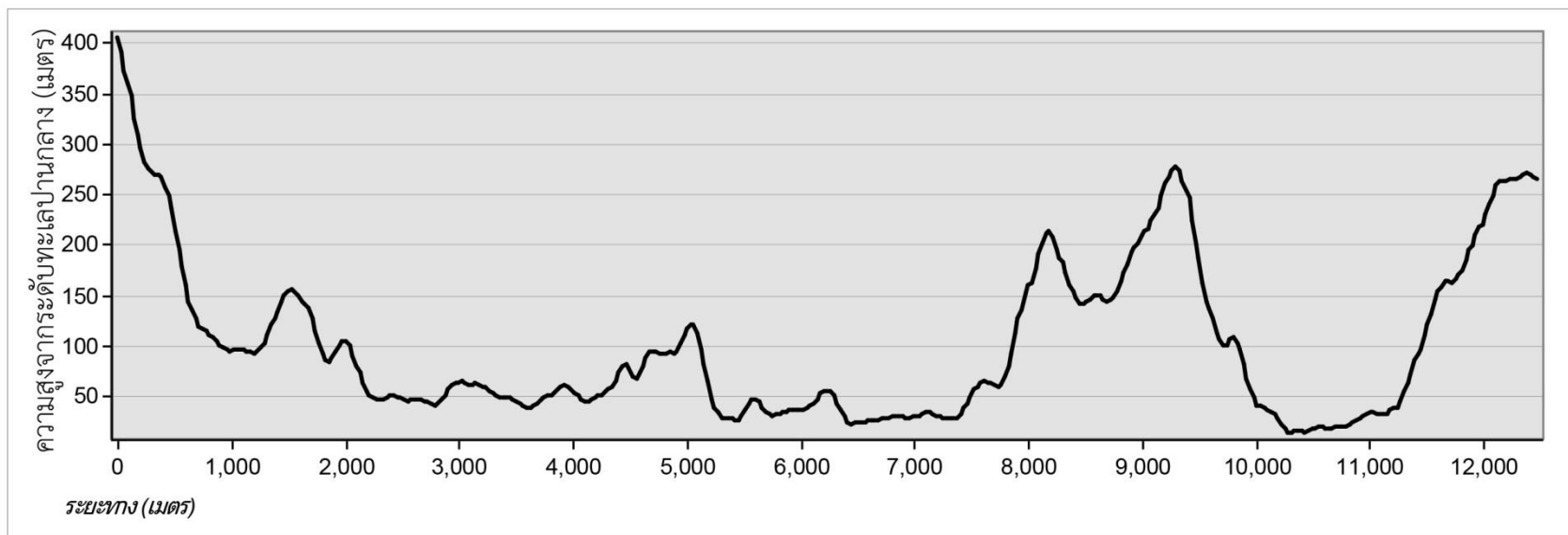
รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศตำบลบางไทร อำเภอดงทับฟ้า จังหวัดพิจิตร

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดพังงา มีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดพังงา ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ทำให้จังหวัดในภาคใต้ฝั่งตะวันตก (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล) มีความเสี่ยงที่จะเกิดพายุหมุนเขตร้อน และอุทกภัย ส่วนในช่วงฤดูร้อนเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ภาคใต้ฝั่งตะวันตกอาจเกิดภาวะฝนแล้งเนื่องจากอิทธิพลของร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านอยู่บริเวณประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ภาคใต้อยู่ในช่วงฝนทิ้งช่วง

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดพังงา พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุมจะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และมีร่องความกดอากาศต่ำปกคลุมภาคใต้เป็นระยะ ๆ อีกด้วย จึงทำให้มีฝนตกมากตลอดฤดู และเดือนกันยายนจะมีฝนตกมากที่สุด

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีลมเย็นและแห้งจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน ทำให้มีอากาศเย็นทั่วไป แต่เนื่องจากจังหวัดพังงาอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิจะลดลงเพียงเล็กน้อยอากาศจึงไม่สู้หนาวเย็นมากนัก และตามชายฝั่งมีฝนตกทั่วไปแต่มีปริมาณไม่มาก

2.5.3 อุณหภูมิ

จังหวัดพังงาอยู่ใกล้ทะเล ฤดูร้อนจึงไม่ร้อนมาก ส่วนฤดูหนาวไม่ถึงกับหนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.2 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเดือนเมษายนเฉลี่ย 28.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเดือนตุลาคมเฉลี่ย 26.5 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

ปริมาณน้ำฝนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคมรวม 3,855.1 มิลลิเมตร สูงที่สุดเดือนกันยายนเฉลี่ย 631.7 มิลลิเมตร ต่ำสุดเดือนกุมภาพันธ์เฉลี่ย 45.3 มิลลิเมตร รายละเอียดดังตาราง 2-1

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจวัดอากาศจังหวัดพังงา (ปี พ.ศ. 2514 - 2551)

เดือน	อุณหภูมิเฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	ความ เร็วลม (กม./วัน)	ปริมาณฝน ใช้การ (มม.)	การระเหยและ การคายน้ำอ้างอิง (มม.)
ม.ค.	26.7	79.0	61.2	59.4	55.2	67.0
ก.พ.	27.1	78.0	45.3	64.3	42.0	65.5
มี.ค.	27.8	80.0	148.4	54.4	113.2	74.1
เม.ย.	28.3	83.0	216.6	54.4	141.5	72.6
พ.ค.	27.9	86.0	454.2	69.3	170.4	73.2
มิ.ย.	27.7	86.0	447.8	99.0	169.8	71.4
ก.ค.	27.5	86.0	462.2	103.9	171.2	73.8
ส.ค.	27.3	87.0	557.8	118.8	180.8	74.7
ก.ย.	26.7	88.0	631.7	84.1	188.2	68.7
ต.ค.	26.5	88.0	526.3	49.5	177.6	65.7
พ.ย.	26.7	85.0	230.0	44.5	145.4	61.2
ธ.ค.	26.6	80.0	73.6	69.3	64.9	66.3
รวม	-	-	3,855.1	870.9	1,620.2	834.2
เฉลี่ย	27.2	83.8	-	-	-	-

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560

หมายเหตุ : *จากการคำนวณด้วยโปรแกรม CROPWAT

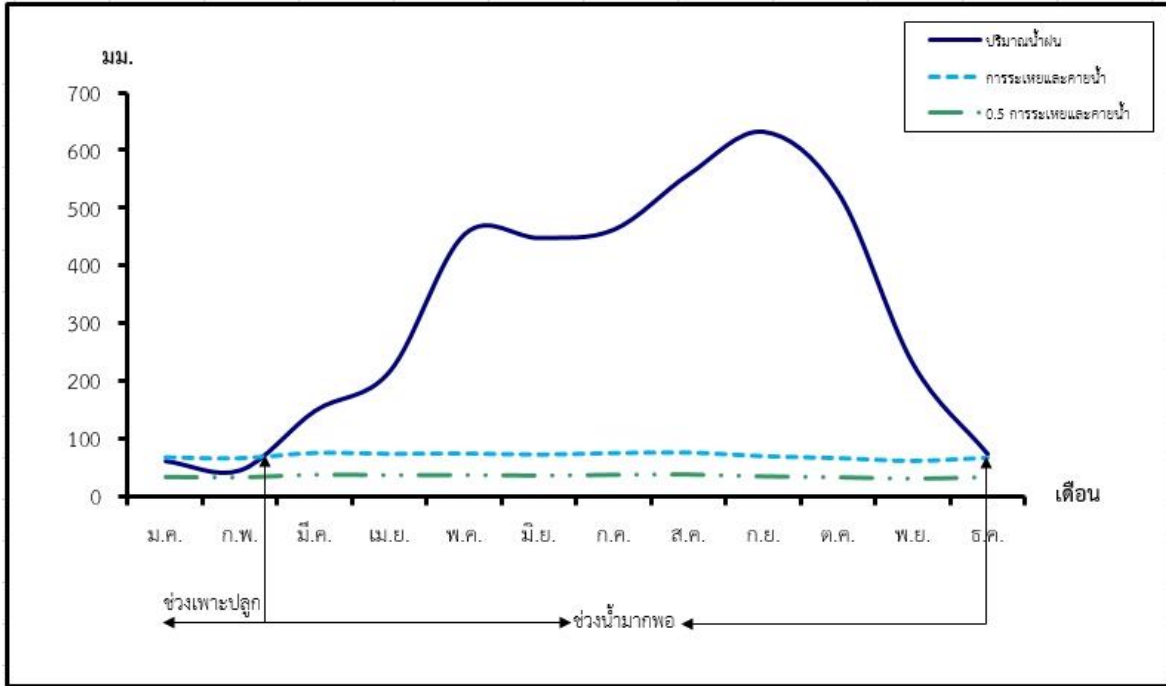
2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2514-2551) ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาพังงาได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนธันวาคม

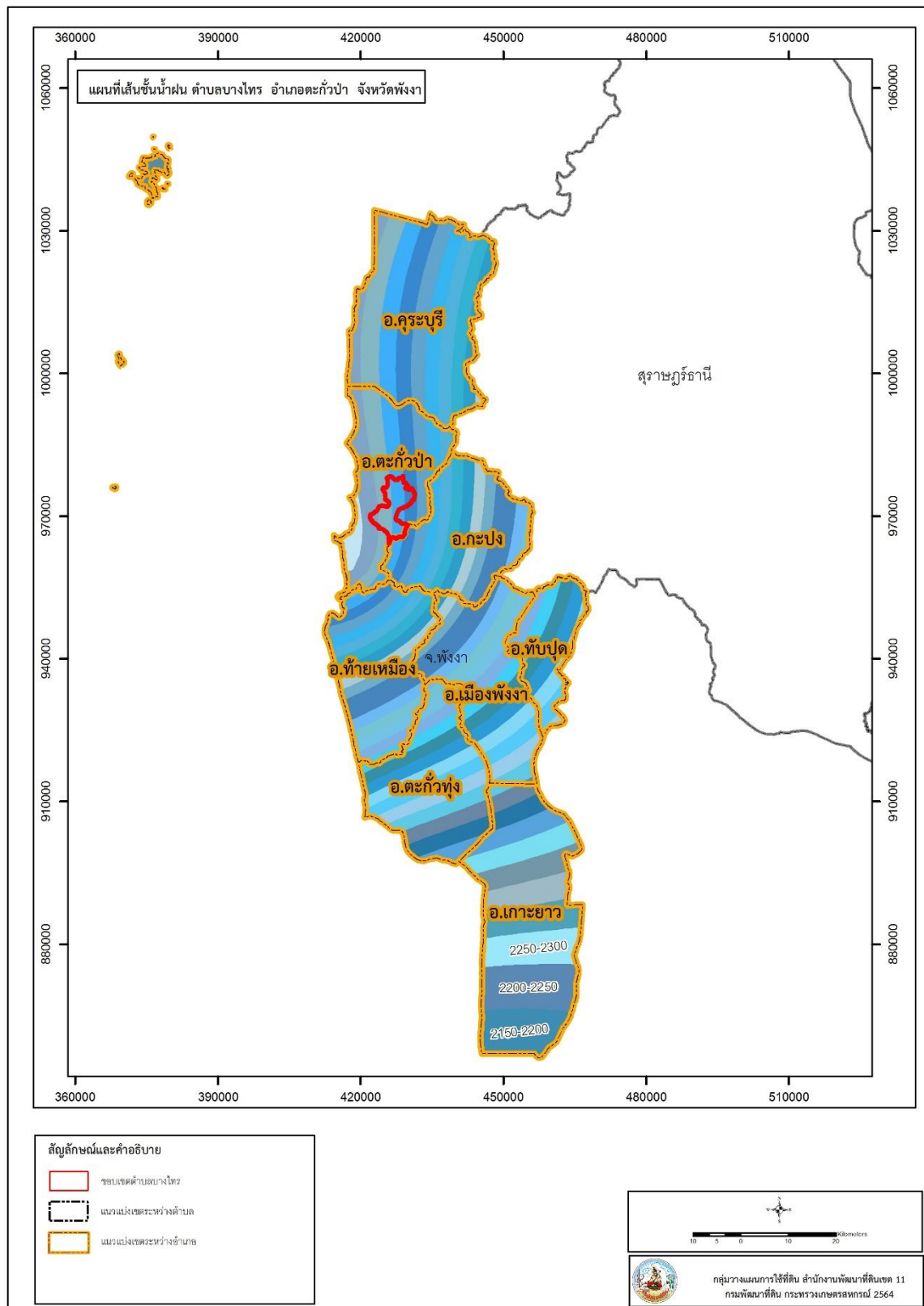
ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ดังรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5

ภาพที่ 2-4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพังงา พ.ศ. 2542-2551

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

รูปที่ 2-5 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

2.6.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U)

พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง (U) มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,485 ไร่ หรือร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประกอบด้วย ตัวเมืองและย่านการค้า หมู่บ้าน สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ถนน และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจำแนกออกได้ดังนี้

2.6.2 พื้นที่เกษตรกรรม (A)

พื้นที่เกษตรกรรม (A) มีเนื้อที่ทั้งหมด 19,780 ไร่ หรือร้อยละ 50.95 ของเนื้อที่ทั้งหมด ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเกษตรกรใช้ประกอบเป็นอาชีพหลัก ประกอบด้วย นาข้าว ไม้ยืนต้น ไม้ผล และสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจำแนกออกได้ดังนี้

1) นาข้าว (A1) มีเนื้อที่ 61 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประกอบด้วย นาร้าง

- นาร้าง (A100) มีเนื้อที่ 61 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ทั้งหมด

2) ไม้ยืนต้น (A3) และไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ 19,613 ไร่ หรือร้อยละ 50.51 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประกอบด้วย พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นผสม ยางพาราและปาล์มน้ำมัน

3) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (A701) มีเนื้อที่ 57 ไร่ หรือร้อยละ 0.15 ของเนื้อที่ทั้งหมด

4) สถานที่เพาะเลี้ยงปลา (A902) มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่ทั้งหมด

2.6.3 พื้นที่ป่าไม้ (F)

พื้นที่ป่าไม้ (F) มีเนื้อที่ 13,719 ไร่ หรือร้อยละ 35.35 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประกอบด้วย ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์

1) ป่าไม่ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู (F100) มีเนื้อที่ 2,036 ไร่ หรือร้อยละ 5.25 ของเนื้อที่ทั้งหมด

2) ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ (F101) มีเนื้อที่ 11,683 ไร่ หรือร้อยละ 30.10 ของเนื้อที่ทั้งหมด

2.6.4 พื้นที่แหล่งน้ำ (W)

พื้นที่แหล่งน้ำ (W) มีเนื้อที่ 1,371 ไร่ หรือร้อยละ 3.53 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ บึง อ่างเก็บน้ำและบ่อน้ำในไร่นา

2.6.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M)

พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) มีเนื้อที่ 2,459 ไร่ หรือร้อยละ 6.34 ของเนื้อที่ทั้งหมด ได้แก่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง และพื้นที่ถม

- 1) ทุ่งหญ้าธรรมชาติ (M101) มีเนื้อที่ 737 ไร่ หรือร้อยละ 1.90 ของเนื้อที่ทั้งหมด
- 2) ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ (M102) มีเนื้อที่ 712 ไร่ หรือร้อยละ 1.83 ของเนื้อที่ทั้งหมด
- 3) พื้นที่ลุ่ม (M201) มีเนื้อที่ 689 ไร่ หรือร้อยละ 1.78 ของเนื้อที่ทั้งหมด
- 4) เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า (M300) มีเนื้อที่ 308 ไร่ หรือร้อยละ 0.79 ของเนื้อที่ทั้งหมด
- 5) บ่อลูกรัง (M302) มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ทั้งหมด
- 6) พื้นที่ถม (M405) มีเนื้อที่ 6 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ทั้งหมด

ผลการสำรวจวิเคราะห์การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา (ตารางที่ 2-2 รูปที่ 2-6 ดังนี้

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,485	3.83
A	พื้นที่เกษตรกรรม	19,780	50.95
A100	นาไร่	61	0.16
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	4	0.01
A220/A302	แตงโม/ยางพารา	26	0.07
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	183	0.47
A301	ไม้ยืนต้นผสม	435	1.12
A302	ยางพารา	11,755	30.29
A302/A303	ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน	2	0.01
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	10	0.03
A302/A419	ยางพารา/มังคุด	64	0.16
A303	ปาล์มน้ำมัน	6,297	16.22
A303/A401	ปาล์มน้ำมัน/ไม้ผลผสม	36	0.09
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	70	0.18
A303/A419	ปาล์มน้ำมัน/มังคุด	18	0.05
A308	กระถิน	95	0.24
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	14	0.04
A401	ไม้ผลผสม	476	1.23
A403	ทุเรียน	10	0.03
A404	เงาะ	5	0.01
A405	มะพร้าว	2	0.01
A408	มะม่วงหิมพานต์	21	0.05
A411/A422	กล้วย/มะนาว	6	0.02
A415	มะละกอ	3	0.01
A419	มังคุด	64	0.16
A419/A420	มังคุด/กลางสาด ลองกอง	17	0.04

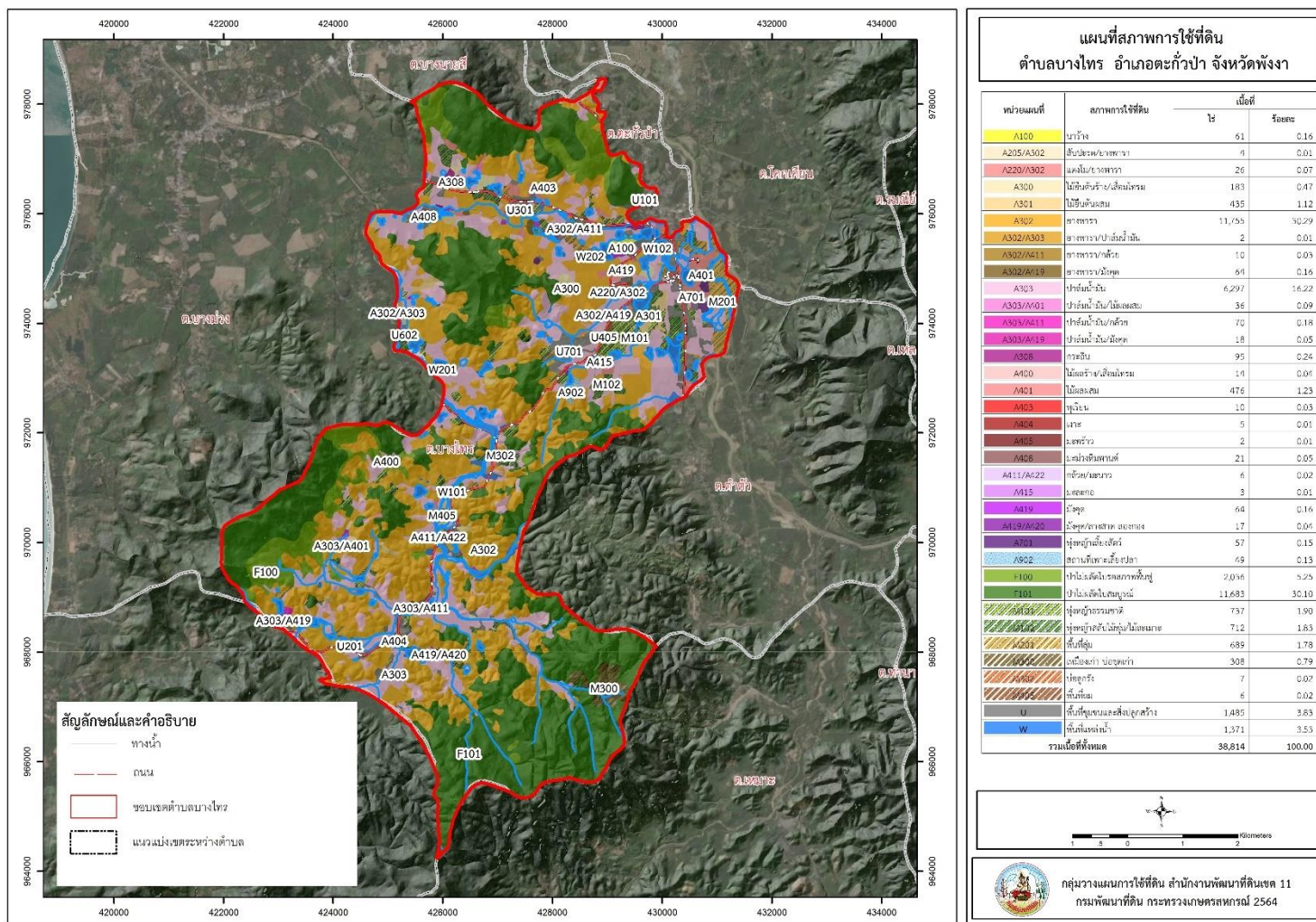

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	57	0.15
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	49	0.13
F	พื้นที่ป่าไม้	13,719	35.35
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	2,036	5.25
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	11,683	30.10
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,459	6.34
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	737	1.90
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	712	1.83
M201	พื้นที่ลุ่ม	689	1.78
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	308	0.79
M302	บ่อลูกรัง	7	0.02
M405	พื้นที่ถม	6	0.02
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,371	3.53
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		38,814	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

สภาพทางสังคมและการรวมกลุ่มของเกษตรกรในตำบล ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ และเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน จำนวนอัตราร้อยละของหมู่บ้านและครัวเรือน เนื้อที่ทำการเกษตร แผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ได้ผลการศึกษาดังนี้

1) ประชากร

ในตำบลมีหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 7หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,890 คน เป็นประชากรชายจำนวน 1,464 คน หรือร้อยละ 50.66 ประชากรหญิงจำนวน 1,426 คน หรือร้อยละ 49.34 จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,271 ครัวเรือน จากข้อมูลรายงาน แผนพัฒนา 4 ปี (พ.ศ.2561 - 2564)

2) การตั้งถิ่นฐาน

ประชากรตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มๆ ในหมู่บ้านมีบ้านเรือนกระจุกกระจายอยู่น้อยมาก อาศัยแบบชุมชนที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ลักษณะสังคมแบบสังคมเกษตร มีความสัมพันธ์แบบครอบครัวขยาย ถึงแม้แต่งงานแล้ว แต่ลักษณะความสัมพันธ์กับครอบครัวยังคงเดิม ประชากรส่วนใหญ่พูดได้เป็นภาษาท้องถิ่น

3) ศาสนาขนบธรรมเนียมประเพณี

ประชากรในตำบลได้ดำเนินการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น และกิจกรรมสำหรับศาสนาอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดี เช่น ประเพณีงานสงกรานต์ ประเพณีงานเทศกาลเดือนสิบ ประเพณีงานลอยกระทง ประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ ประเพณีงานชักพระประจำปี ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ โครงการทำบุญวันพระ และวันสำคัญทางศาสนา ส่งเสริมสนับสนุนและคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน ส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชากรมีความเป็นอยู่แบบเครือญาติผูกพันและพึ่งพาอาศัยกัน ให้ความเคารพนับถือพระสงฆ์ ผู้อาวุโส และผู้นำชุมชน เป็นต้น

4) การศึกษา

ในตำบลบางไทร ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 62.86 รองลงมามัธยมศึกษาเฉลี่ยร้อยละ 22.86 ปวส. เฉลี่ยร้อยละ 8.57 และปวช. เฉลี่ยร้อยละ 5.71 ข้อมูลจากการสำรวจประชากรในพื้นที่

5) การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนาการเกษตร

มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรโดยได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ เช่น การส่งเสริมกลุ่มอาชีพของเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

2.7.2 สภาพทางเศรษฐกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพียงพอต่อการครองชีพ และลดปัญหาการว่างงาน ซึ่งโครงการที่ได้ดำเนินในปีที่ผ่านมา ประชาชนมีความรู้ในการนำไปประกอบอาชีพได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกษตรกรได้ศึกษาเรียนรู้ทางการเกษตร มีการก่อสร้างโรงผสมปุ๋ยชีวภาพประชาชนมีโรงเรือนเพื่อผสมปุ๋ยชีวภาพลดต้นทุนการผลิต เทคโนโลยีการปฏิบัติ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้

1) การประกอบอาชีพ

- เกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ซึ่งทำรายได้ให้เกษตรกร ได้แก่ การทำสวนยางพารา และไม้ผล เนื่องจากสภาพดิน และภูมิอากาศมีความเหมาะสม ดังนั้นรายได้หลักของคนส่วนใหญ่จึงมาจากภาคเกษตรกรรม รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย รับจ้าง และรับราชการ เป็นต้น

- การประมง เป็นการเลี้ยงปลาน้ำจืดในบ่อ เช่น ปลาดุก ปลานิล ปลาตะเพียน เป็นต้น

- การปศุสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อเสริมรายได้หรือเป็นอาหารในครอบครัว ไม่ได้เลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพหลัก หรือทางการค้า แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรในพื้นที่เริ่มมีการตื่นตัวที่จะเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริมมากขึ้น

2) รายได้ หนี้สิน และแหล่งสินเชื่อ

จากการสำรวจประชากรในพื้นที่ พบว่ารายได้รวมของเกษตรกรในตำบลมีรายได้จากการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรส่วนใหญ่กู้เงินจากแหล่งสินเชื่อ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน และธนาคารอื่นๆ เพียงเล็กน้อย ส่วนภาวะหนี้สิน พบว่าเกษตรกรรายย่อยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เพื่อการครองชีพ และการประกอบอาชีพ

3) การคมนาคม โดยภาพรวมมีความสะดวกพอสมควร มีถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านเกือบทุกหมู่บ้าน สามารถติดต่อกับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านใกล้เคียงได้อย่างสะดวก มีปัญหาในช่วงฤดูร้อน ถนนลูกรัง และถนนหินคลุก มีฝุ่นมาก ช่วงฤดูฝนถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ มีน้ำขัง ทำให้การคมนาคมไม่สะดวกเท่าที่ควร

4) สาธารณูปโภค

4.1) การไฟฟ้า ในตำบลการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีไฟฟ้าทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน ขณะนี้ได้มีการดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน แต่ในบางส่วนยังติดขัดเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณที่จำกัด

4.2) การประปา ปัจจุบันการประปาส่วนภูมิภาคในตำบลมีการให้บริการประปาทุกหมู่บ้าน และนอกเหนือจากระบบประปาหมู่บ้านแล้วในเขตตำบลยังมีระบบประปาเพื่อการเกษตรโดยใช้แหล่งน้ำดิบจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

4.3) การโทรคมนาคม ในตำบลประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริการด้านการสื่อสารเฉพาะการรับ - ส่ง ข่าวดูสารตลอดจนการบริการด้านอื่นๆ เช่น ไปรษณีย์ตำบล โทรศัพท์สาธารณะ นอกจากนี้ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีการให้บริการอินเทอร์เน็ต

5) สถานบริการสาธารณะและสถานที่ราชการ

ด้านการศึกษาในตำบลมีระดับวิทยาลัยการอาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา ประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ด้านสาธารณสุขมีโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน ส่วนทางด้านศาสนามีวัด/สำนักสงฆ์ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสถานีตำรวจชุมชน

6) แหล่งท่องเที่ยว

ตำบลบางไทรมียุทธศาสตร์วางแผนพัฒนาศักยภาพและการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ใช้ประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน แหล่งการท่องเที่ยวในตำบลมีสถานที่ท่องเที่ยว คือ น้ำตกโดนถ้ำ ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 5 บ้านดอกแดง ลักษณะสายน้ำตกไหลผ่านร่องหิน สภาพป่าที่สมบูรณ์ มีน้ำตลอดปี โขดหินมีลักษณะสวยงามเป็นแอ่งน้ำเหมาะสมในการท่องเที่ยวพักผ่อน แต่การเข้าถึงลำบากเนื่องจากยังไม่ได้รับการพัฒนา ทางขึ้น-ลงเป็นที่พื้นที่ป่าสงวน เขื่อกป่าเขาหลัก-เขาโดน ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร จากถนนสายหลักบ้านดอกแดง-บ้านปากวีป

7) หมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

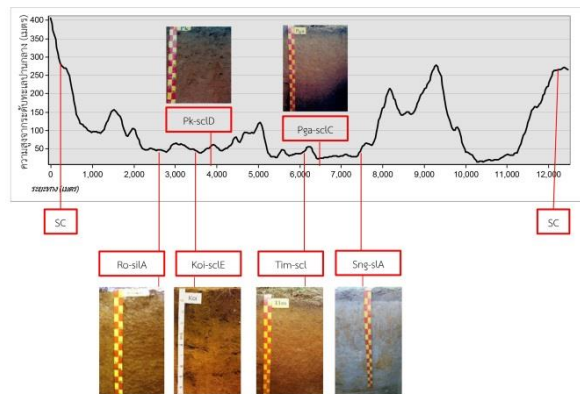
หมอдинอาสาในตำบลบางไทร มี จำนวน 7 ราย คือ

1. นายสมยศ วิริยะรอนันต์	หมอдинอาสาระดับตำบล
2. นายเฉลียว มูลละชีวะ	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายชาติ เทพณรงค์	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายสุชต ศิริกุล	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นางจันทพร ศรีคำหลอม	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายกิจจา เปรมมนัส	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายวีระพล กนแก้ว	หมอдинอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2564)

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลบางไทร อำเภอดงตาล จังหวัดพิจิตร คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

จากข้อมูลแผนที่เขตป่าไม้ถาวรของกรมพัฒนาที่ดิน และแผนที่เขตป่าสงวนแห่งชาติของกรมป่าไม้ตามกฎหมาย พบว่าตำบลบางไทรมีป่าไม้ตามกฎหมาย และป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

ป่าไม้ตามกฎหมายที่อยู่ในตำบลบางไทร ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขามามังและป่าเขาบางเต่า ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาหลักและป่าเขาโตน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางหยวก ป่าบางหอย และป่าบางยาง รายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
ป่าสงวนแห่งชาติ		
ป่าเขามามังและป่าเขาบางเต่า	เล่ม 75 ตอนที่ 82 ลงวันที่ 29 กันยายน 2501	2,971
ป่าเทือกเขาหลักและป่าเขาโตน	เล่ม 91 ตอนที่ 96 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2517	23,437
ป่าบางหยวก ป่าบางหอยและป่าบางยาง	เล่ม 96 ตอนที่ 130 ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2522	1,235
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		27,643

3.1.1 ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี

ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีเนื้อที่ทั้งหมด 29,171 ไร่

- 1.1) เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 11,482 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 39.36
- 1.2) เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (Zone E) เนื้อที่ 13,850 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.48
- 1.3) นอกเขตป่า เนื้อที่ 3,839 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.16

รายละเอียดในรูปที่ 3-2

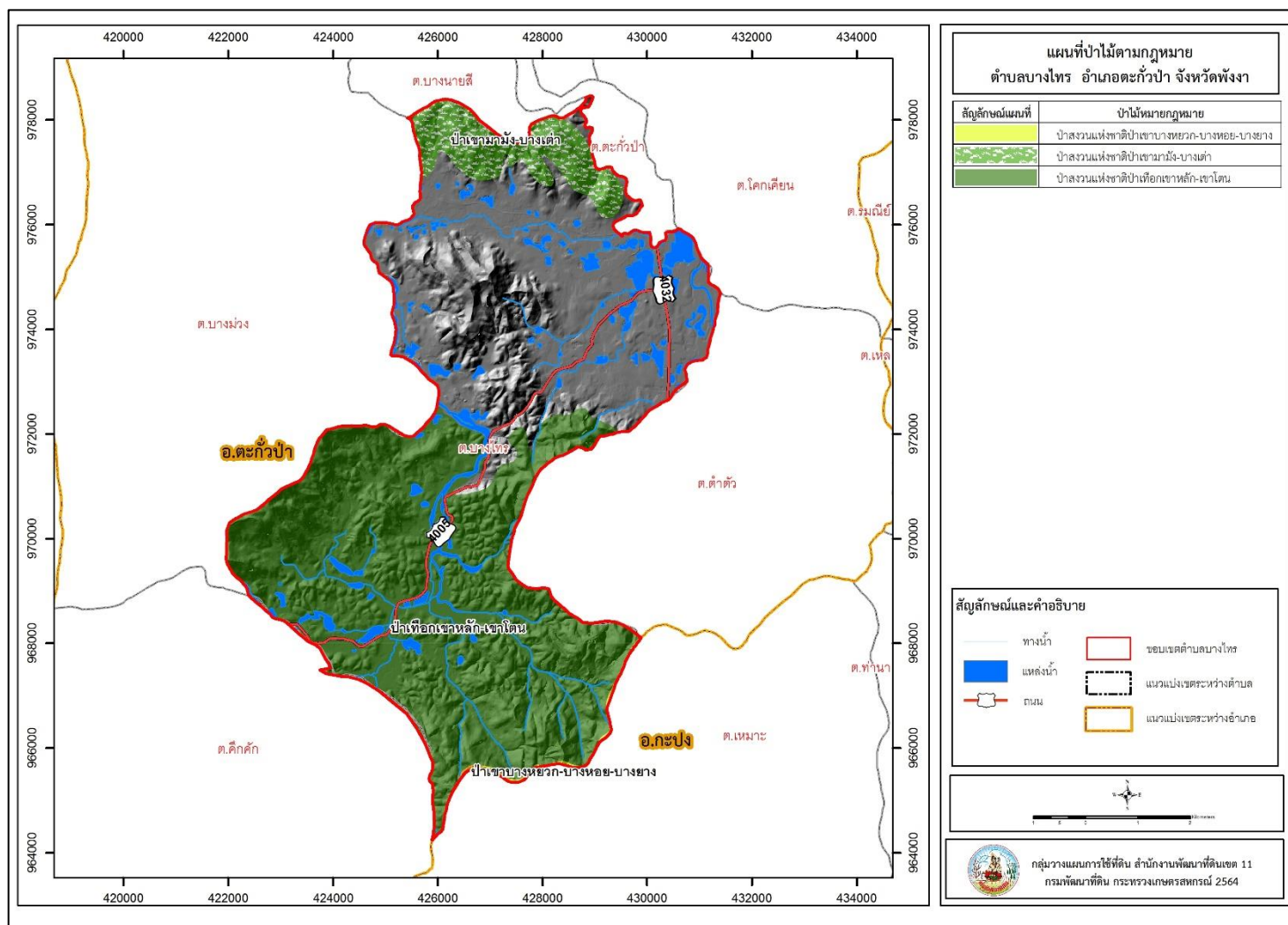

- 2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ มีเนื้อที่ 38,814 ไร่
 - 2.1) ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 2,118 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.46
 - 2.2) ชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 1,682 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 4.33
 - 2.3) ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 39 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.10
 - 2.4) ชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 242 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.62
 - 2.5) ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 6,068 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.63
 - 2.6) ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 11,500 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 29.63
 - 2.7) ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 7,798 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.09
 - 2.8) ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 9,367 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.13

รายละเอียดในรูปที่ 3-3

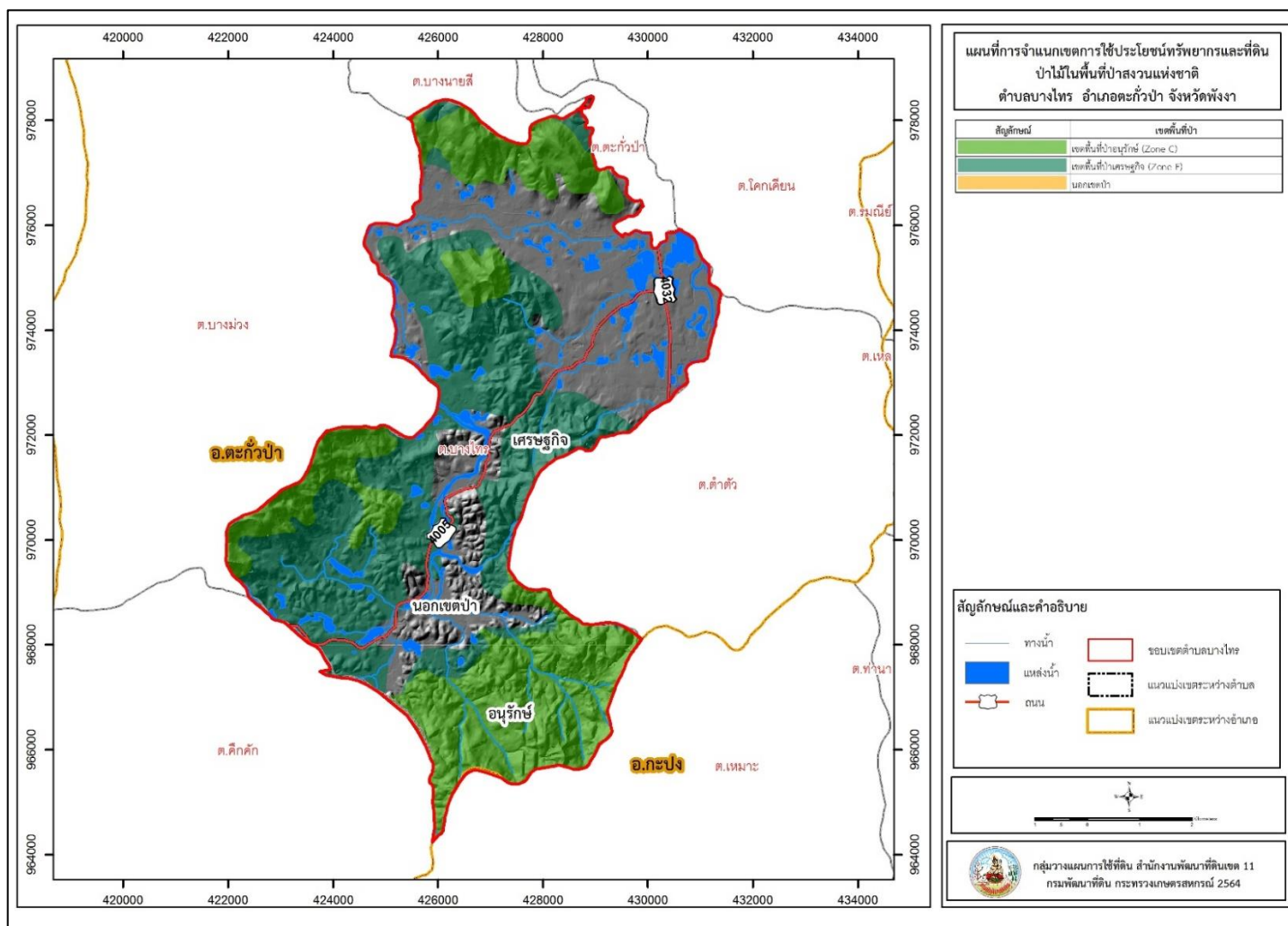
แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

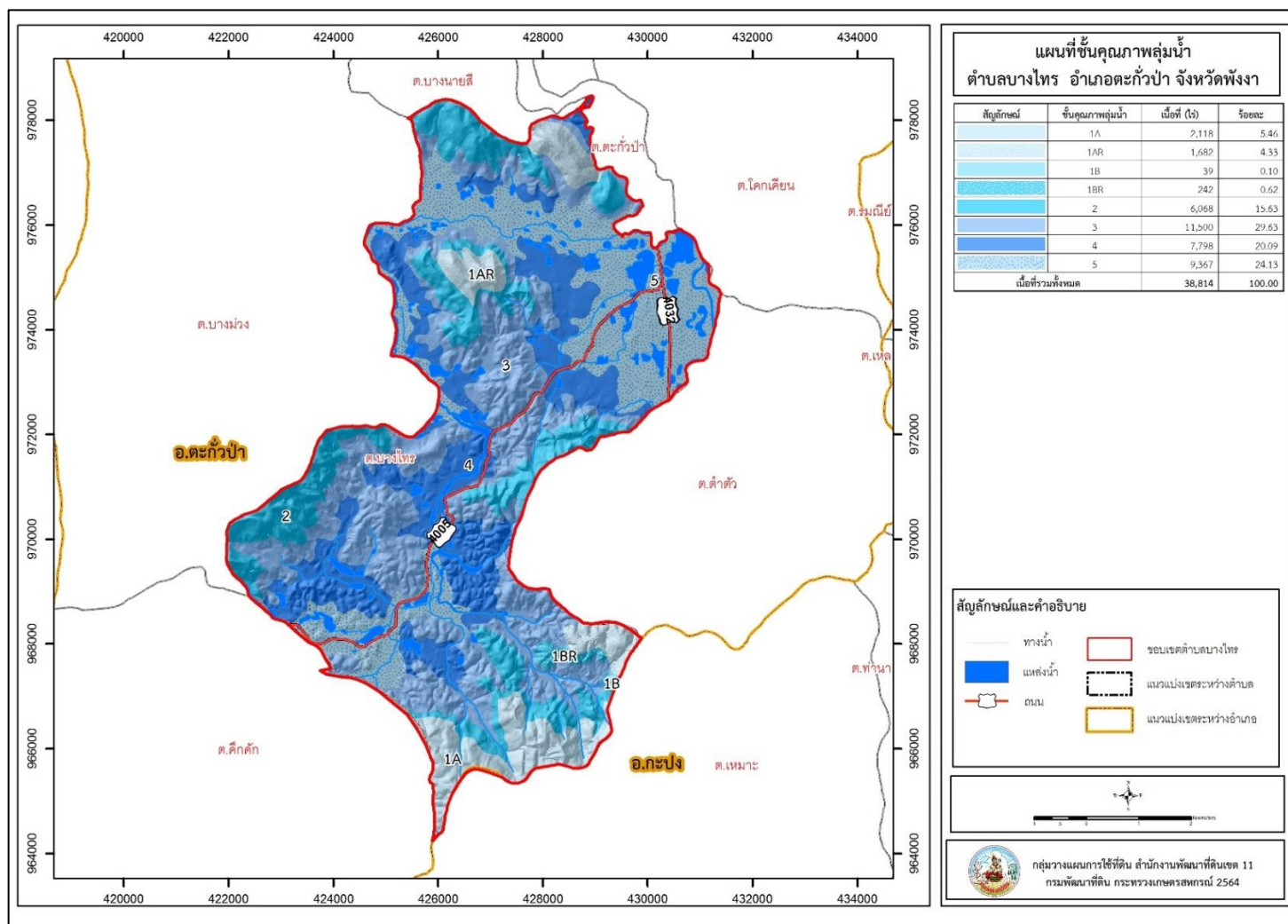
แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

- 1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองตะกั่วป่า คลองปี คลองในเขา คลองบางอีลาด คลองห้วยแก้ว และคลองต้นสมอ ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองดอกแดง บ่อน้ำในไร่นา จำนวน 10 บ่อ ฝาย จำนวน 7 แห่ง เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้ตลอดปี
- 3) บ่อน้ำตื้น 760 แห่ง และระบบประปาหมู่บ้านที่ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันตำบลบางไทร มีบ่อน้ำบาดาล ซึ่งเจาะขึ้นเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค จำนวน 3 บ่อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 และ รูปที่ 3-4

ตารางที่ 3-2 บ่อน้ำบาดาล ตำบลบางไทร อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร

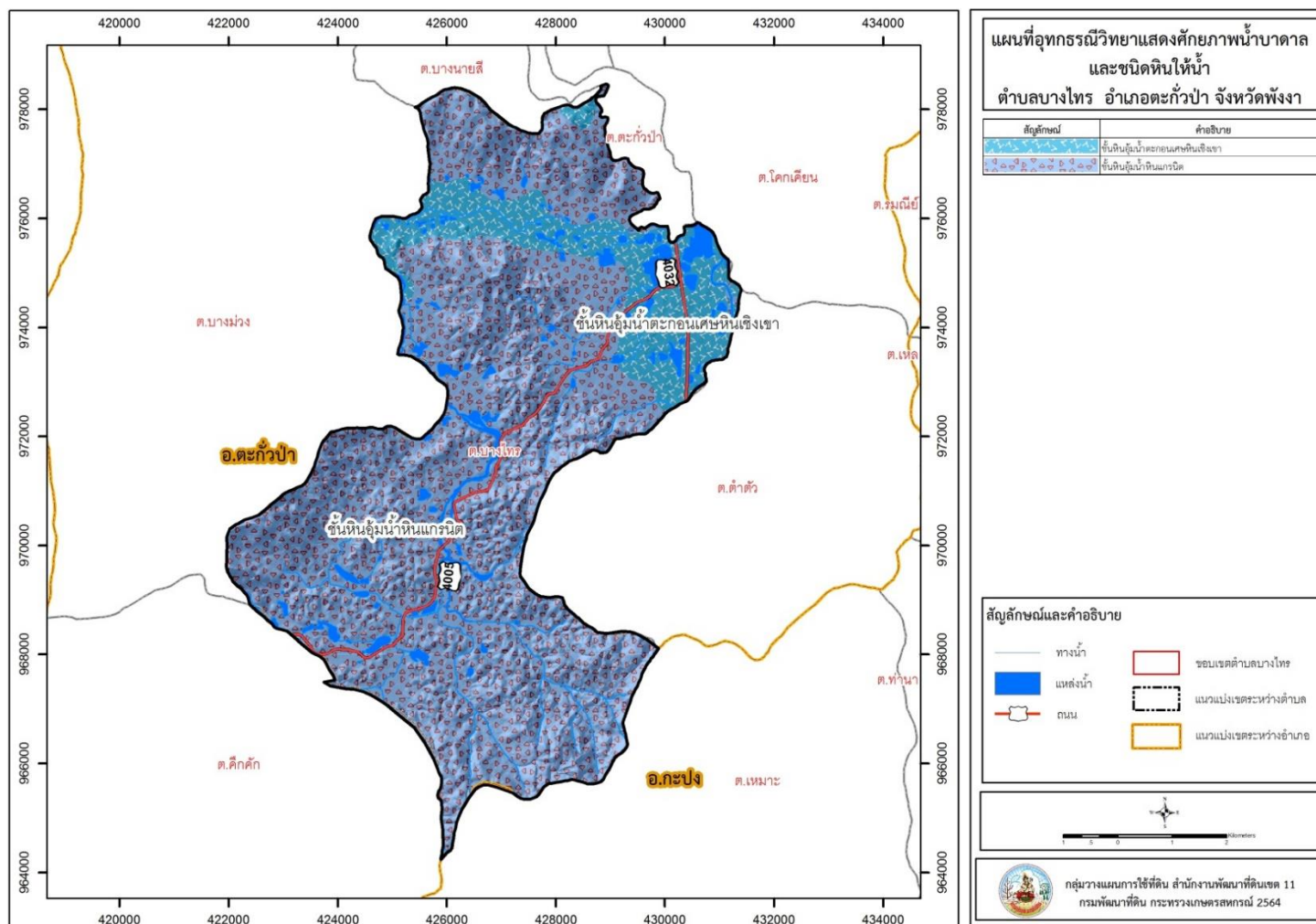
ลำดับ	พิกัดทางภูมิศาสตร์		ประเภท	สภาพน้ำ	ความลึก เจาะ (เมตร)	ระดับน้ำ ปกติ (เมตร)
	X	Y				
1	430321	974596	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ไม่ได้-ปิดบ่อ อุดกลบ	42.00	8.36
2	430600	974001	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	82.00	3.00
3	427802	975209	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	36.00	5.00

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อน้ำบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-4 แผนที่อุทกธรณีวิทยาแสดงศักยภาพน้ำบาดาลและชนิดหินใต้น้ำ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลบางไทร อำเภอดงตาล จังหวัดมุกดาหาร ประกอบด้วย

1) ชุดดินฉลอม (ChI) สภาพพื้นที่ ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 1-12 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

1.1) หน่วยแผนที่ดิน ChI-sIA : ชุดดินฉลอม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 764 ไร่ หรือร้อยละ 1.97 ของพื้นที่ตำบล

1.2) หน่วยแผนที่ดิน ChI-sIB : ชุดดินฉลอม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 990 ไร่ หรือร้อยละ 2.55 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินโคกกลอย (Koi) สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชัน 5-35 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

2.1) หน่วยแผนที่ดิน Koi-sIE : ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,161 ไร่ หรือร้อยละ 2.99 ของพื้นที่ตำบล

2.2) หน่วยแผนที่ดิน Koi-sIC : ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 519 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินพังงา (Pga) สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

3.1) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclB : ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,087 ไร่ หรือร้อยละ 2.80 ของพื้นที่ตำบล

3.2) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclC : ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,605 ไร่ หรือร้อยละ 4.14 ของพื้นที่ตำบล

3.3) หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD : ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 232 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินภูเก็ด (Pk) สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีความลาดชัน 2-20 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี

4.1) หน่วยแผนที่ดิน Pk-sclD : ชุดดินภูเก็ด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 643 ไร่ หรือร้อยละ 1.66 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินรือเสาะ (Ro) สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี

5.1) หน่วยแผนที่ดิน Ro-siA : ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,753 ไร่ หรือร้อยละ 9.67 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินสงขลา (Sng) สภาพพื้นที่ ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 1-5 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำค่อนข้างเลว

6.1) หน่วยแผนที่ดิน Sng-sLA : ชุดดินสงขลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,095 ไร่ หรือร้อยละ 5.40 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินทุ่งหว้า (Tg) สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2-12 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี

7.1) หน่วยแผนที่ดิน Tg-sLB : ชุดดินทุ่งหว้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 84 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของพื้นที่ตำบล

8) ชุดดินท้ายเหมือง (Tim) สภาพพื้นที่ เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีความลาดชัน 2-20 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

8.1) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclB : ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 219 ไร่ หรือร้อยละ 0.56 ของพื้นที่ตำบล

8.2) หน่วยแผนที่ดิน Tim-sclC : ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 393 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินตาขุน (Tkn) สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำดี

9.1) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-sLA : ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 670 ไร่ หรือร้อยละ 1.73 ของพื้นที่ตำบล

10) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) สภาพพื้นที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร มีเนื้อที่ 21,744 ไร่ หรือร้อยละ 56.02 ของพื้นที่ตำบล

แสดงรายละเอียดดัง ตารางที่ 3-3 และ 3-4 ภาพที่ 3-5 และ 3-6

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Chl-sIA	ชุดดินฉลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	764	1.97
Chl-sIB	ชุดดินฉลอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	990	2.55
Koi-sclE	ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์	1,161	2.99
Koi-sIC	ชุดดินโคกกลอย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	519	1.34
Pga-sclB	ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,087	2.80
Pga-sclC	ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,605	4.14
Pga-sclD	ชุดดินพังงา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	232	0.60
Pk-sclD	ชุดดินภูเก็ต มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	643	1.66
Ro-sIA	ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	3,753	9.67
Sng-sIA	ชุดดินสงขลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	2,095	5.40
Tg-sIB	ชุดดินทุ่งหว้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	84	0.22
Tim-sclB	ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	219	0.56
Tim-sclC	ชุดดินท้ายเหมือง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	393	1.01

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Tkn-sIA	ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	670	1.73
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน ความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์	21,744	56.02
U	พื้นที่ชุ่มชื้น	1,485	3.83
W	พื้นที่น้ำ	1,371	3.53
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		38,814	100

ที่มา: ฝ่ายวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (2563)

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

หน่วย แผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบาย น้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็น ประโยชน์(P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่ เป็น ประโยชน์(K ₂ O)	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Chl-slA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างสูง	ต่ำปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	764	1.97
Chl-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	990	2.55
Koi-sclE	20-35	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	1,161	2.99
Koi-slC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	519	1.34
Pga-sclB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	1,087	2.80
Pga-sclC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	1,605	4.14
Pga-sclD	12-20	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างสูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	232	0.60
Pk-sclD	12-20	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	643	1.66
Ro-silA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	3,753	9.67
Sng-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	2,095	5.40
Tg-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	84	0.22
Tim-sclB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	ต่ำ	ต่ำ	219	0.56
Tim-sclC	5-12	ดี	<10	<35	>150	ค่อนข้างสูง	ต่ำปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	393	1.01
Tkn-slA	0-2	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	ต่ำปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	670	1.73

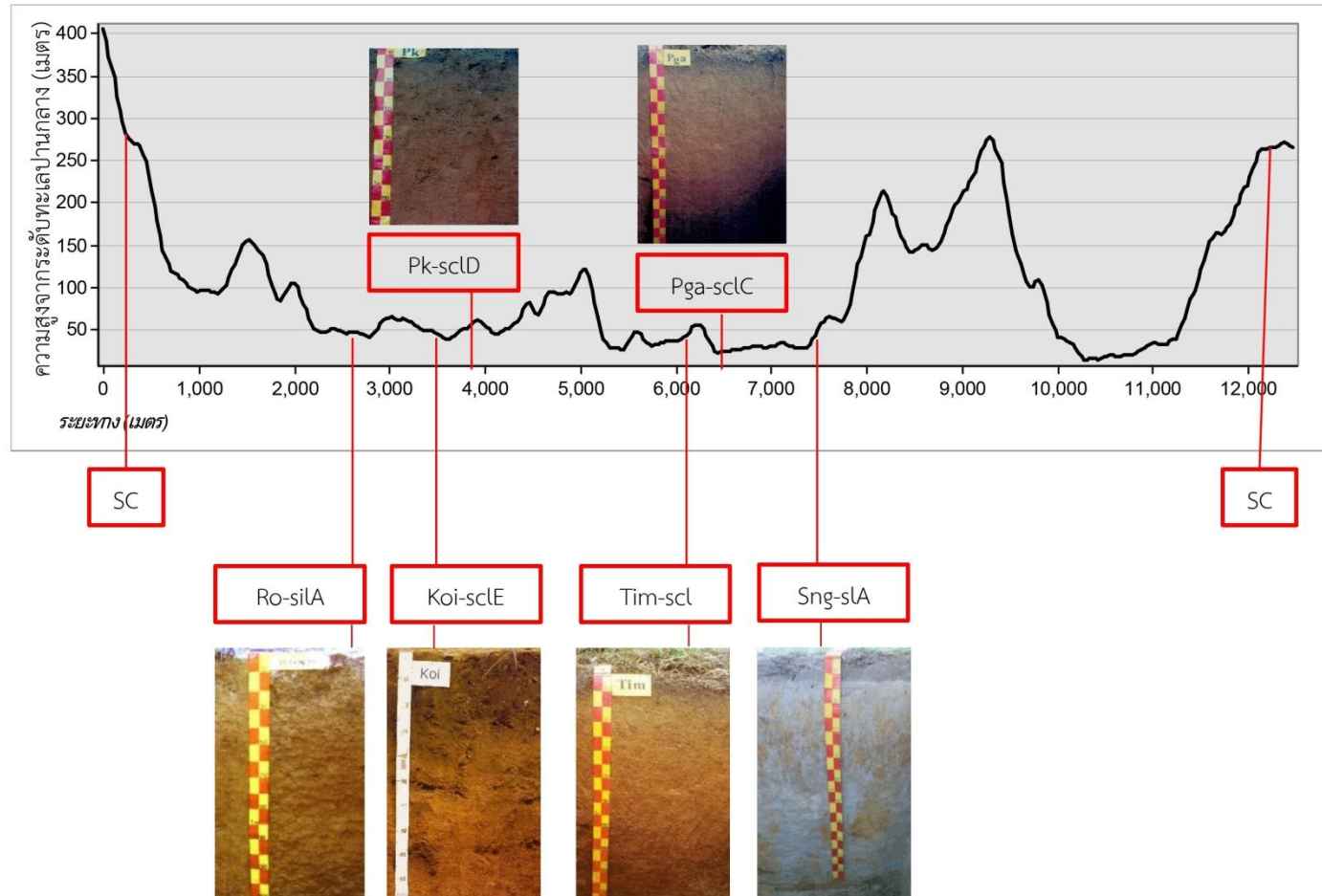
ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

หน่วย แผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบาย น้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็น ประโยชน์(P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่ เป็น ประโยชน์(K ₂ O)	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21,744	56.02
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,485	3.83
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,371	3.53
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										38,814	100.00

ที่มา: ฝ่ายวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน (2563)

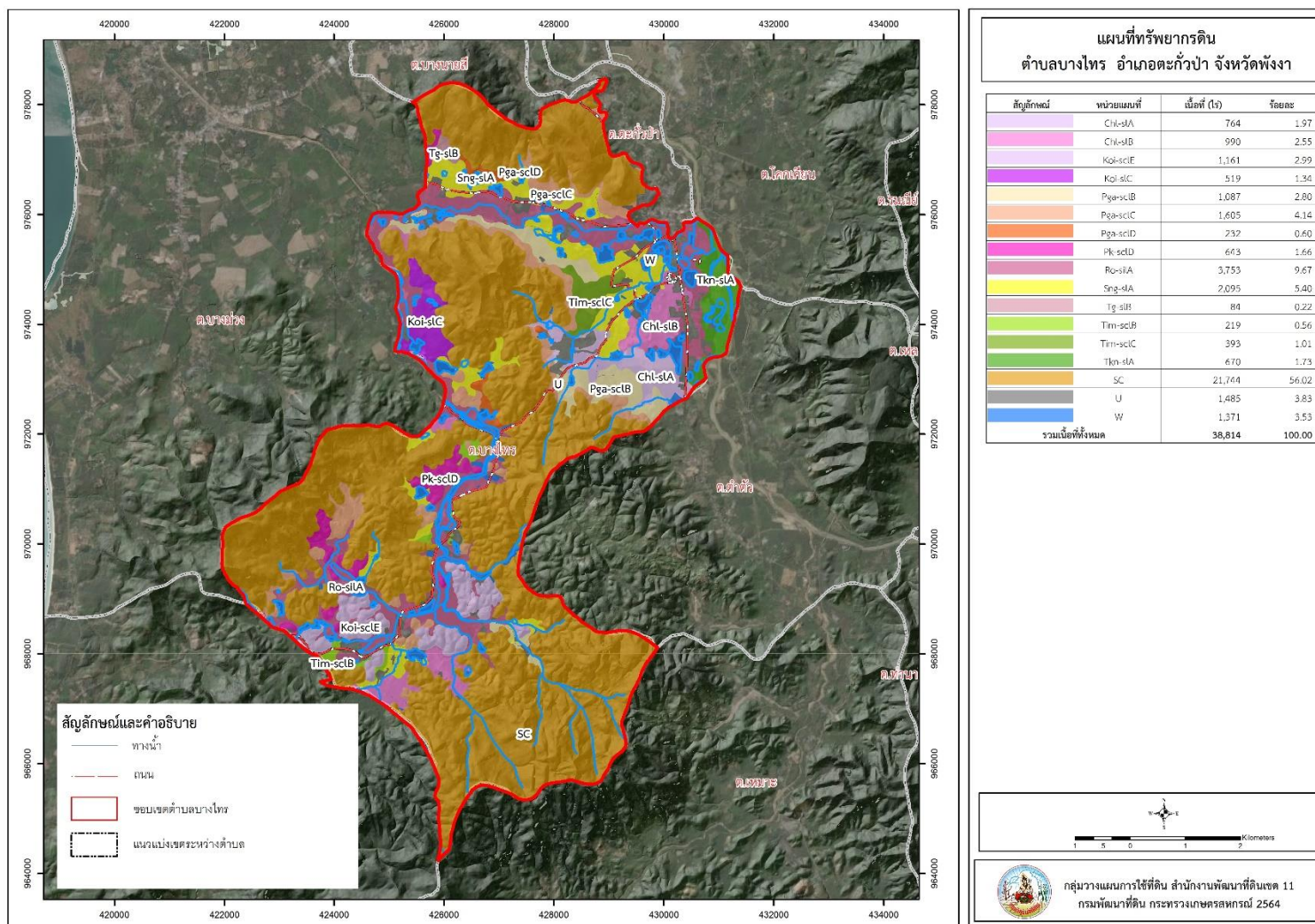
แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-5 ภูมิประเทศและชุดดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-6 แผนที่ทรัพยากรดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

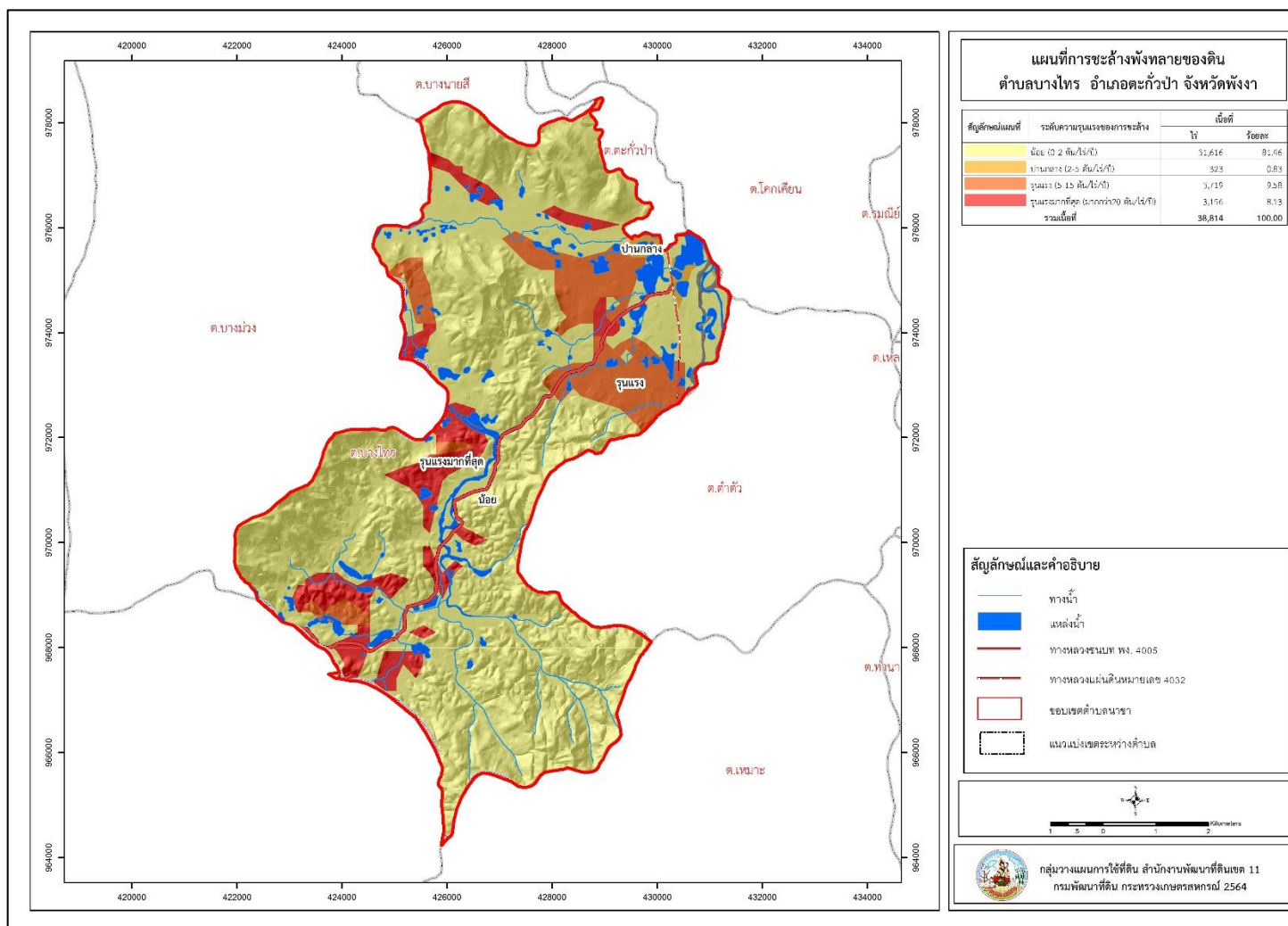
จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูป 3-7

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

ระดับความรุนแรงของการชะล้าง	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	31,616	81.46
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	323	0.83
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	3,719	9.58
รุนแรงมากที่สุด (มากกว่า20 ตัน/ไร่/ปี)	3,156	8.13
รวมเนื้อที่ทั้งหมด	38,814	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

รูปที่ 3-7 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลบางไทร คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ และมีการชะล้างพังทลาย
- 3) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร ตำบลบางไทร มีความต้องการ 3 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และป้องกันการชะล้างพังทลาย
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) ต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

1) กรณีการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และป้องกันการชะล้างพังทลาย

จากการวิเคราะห์ดินในพื้นที่ตำบลบางไทรนั้น พบว่าปฏิกิริยาของดินส่วนใหญ่มีสภาพเป็นกรด เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ผ่านการทำเหมืองแร่มาก่อน ควรปรับสภาพให้เป็นกลาง อีกทั้งธาตุอาหารที่สำคัญ คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ค่อนข้างต่ำ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง

ส่วนการชะล้างพังทลายของดิน สามารถทำได้โดยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รวมทั้งวิธีการเก็บกักน้ำและความชุ่มชื้นไว้ในพื้นที่ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ เพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลบางไทร คือ บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

อนึ่ง บ่อน้ำในไร่นา มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการเสริมในช่วงที่ขาดแคลนน้ำเท่านั้น จากการตรวจสอบบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน 9 บ่อ (ตารางที่ 4-1)

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2549	3
2556	1
2557	1
2558	2
2559	1
2561	1
รวม	9

จากการร้องขอของเกษตรกรให้นำน้ำใต้ดินมาใช้ นั้น กรมพัฒนาที่ดินจะประสานกับ ส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ส่วนการพัฒนาชุมชนเหมืองให้แหล่งน้ำพร้อมก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. โดยดูค่าน้ำจากชุมชนเหมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล จะประสานกับกรมชลประทาน

การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

อย่างไรก็ตาม กรณีปัญหาการขาดแคลนน้านั้นได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
- 2.3) การก่อสร้างฝาย

3) กรณีความต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

อนึ่งในกรณีของราษฎรที่ทำกินอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติของกรมป่าไม้ตามกฎหมาย (ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาแม่มังและป่าเขาบางเต่า ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาหลักและป่าเขาโตน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางหยวก ป่าบางหลวง และป่าบางยาง) นั้น ได้มีการ ประกาศใช้มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ วันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยมีการกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ คือ พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. 2536 นั้น ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วให้

ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผลและ/หรือ ไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ กรณีเป็นที่ดินที่ติดกับเขตป่าไม้จะต้องปลูกไม้ผลและ/หรือ ไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้นำเอาวิธีการจัดรูป แปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเรื่อง ที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย โดยมีรายละเอียดในภาคผนวกที่ 1

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดย ระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2) น้ำขาดแคลน และระบบส่งน้ำ
 - 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำ
 - 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.4) แก้ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ
 - 3.1) ขาดความรู้ในการบริหารจัดการดิน
 - 3.2) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.3) ขาดแคลนน้ำ และการส่งน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภค ตลอดจนการเกษตร
 - 3.4) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.2) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเหินจากตะกอน
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน**
 - พื้นที่ลาดชัน**
 - 5.1) คุ้มน้ำขอบเขา
 - 5.2) บ่อดักตะกอน
 - 5.3) ฝ่ายชะลอน้ำ

5.4) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ

5.5) ปฏิรูปที่ดิน

พื้นที่ราบ

5.6) ปรับปรุงพื้นที่ดินกรดด้วยวัสดุปูนโดโลไมท์

5.7) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

5.8) จัดรูปแบบแปลงนา

5.9) บ่อน้ำในไร่นา

5.10) ปลูกพืชตามความเหมาะสมกับพื้นที่ (Zoning)

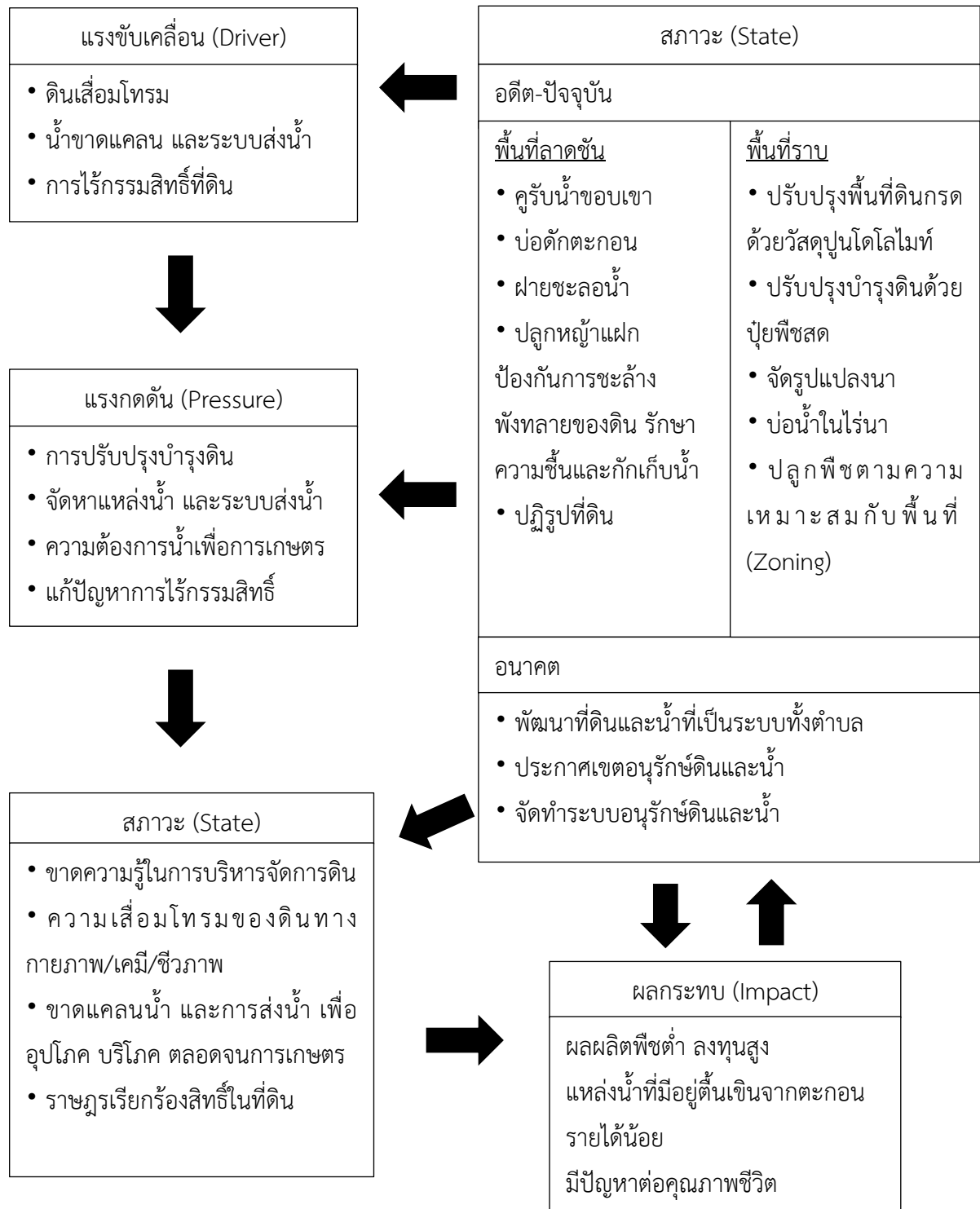
อนาคต

(1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

(2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ

(3) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา มีการเพาะปลูกพืชจำพวกไม้ยืนต้น พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล (มังคุด เงาะ ทุเรียน ลองกอง ละมู จำปาตะ) เป็นต้น โดยเฉพาะ ยางพารา นับเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลบางไทร รองลงมาคือ ปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะหลัง เนื่องจากราคาเป็นแรงจูงใจ ประกอบกับตำบลบางไทรมีฝนตกชุกเกือบทั้งปี ส่วนผลไม้มีแนวโน้มพื้นที่ปลูกลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาด้านการตลาด และราคาที่ตกต่ำ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม

1) สับปะรด

เกษตรกรจะปลูกสับปะรดเป็นพืชแซมในพื้นที่ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมันที่เพิ่งปลูกใหม่ เมื่อพืชหลักโตขึ้น พื้นที่ปลูกสับปะรดก็จะย้ายไปปลูกในพื้นที่แห่งใหม่ เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิต ประมาณ 2-3 รอบ ต่อการเพาะปลูก 1 ครั้ง พันธุ์สับปะรดที่ปลูก คือ พันธุ์ภูเขา

2) มะพร้าว

พื้นที่ปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ติดกับทะเล ส่วนใหญ่จะเป็นมะพร้าวแก่และมีมะพร้าวอ่อนบ้างเล็กน้อย มะพร้าวส่วนใหญ่จะปลูกโดยการอาศัยธรรมชาติ มีการใส่ปุ๋ยน้อยมาก เนื่องจากผลผลิตมะพร้าวมีราคาต่ำทำให้บางครั้งเกษตรกรไม่เก็บเกี่ยวผลผลิต

3) มะม่วงหิมพานต์

ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ปลูกเป็นดินทรายบริเวณติดริมทะเล เป็นพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์เกาะพยาม เก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ของทุกปี

4) พืชผัก

เกษตรกรปลูกพืชผักเพื่อการบริโภคภายในท้องถิ่น โดยปลูกช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม (ทั้งปี) แต่จะปลูกมากในช่วงหน้าแล้ง พืชผักที่เกษตรกรนิยมปลูกคือ แตงโม พริก มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาวและผักพื้นบ้านอื่นๆ

4.3.2 บริเวณพื้นที่ดอน

1) ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา การปลูกจะปลูกด้วยต้นยางชำถุง ปลูกประมาณ 70-80 ต้น/ไร่ และจะมีการปลูกพืชแซมบ้างในสวนที่มีการปลูกใหม่ พืชที่ใช้ในการปลูกแซมในสวนยางพารา เช่น สับปะรด ผักเหมียง ตะไคร้ กล้วย เกษตรกรจะกรีดยางตลอดปีแต่จะมีบางส่วนหยุดกรีดยางช่วงปลายฤดูฝนถึงมีนาคม เพราะเป็นช่วงที่ยางพารามีการผลิตใบ เป็นช่วงที่น้ำยางพาราไหลออกมาจากลำต้นน้อย ส่วนพันธุ์ยางที่ใช้ร้อยละ 90 เป็นพันธุ์ RRIM 600 และอีกร้อยละ 10 เป็นพันธุ์ RRIT 251

2) ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับที่สองรองจากยางพารา โดยปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นจำนวนมาก จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่จากสวนผลไม้ และจากการบุกเบิกพื้นที่ไม่ใช่ประโยชน์ โดยพื้นที่ปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพภูมิอากาศเหมาะสม มีฝนตกชุกเกือบตลอดทั้งปี ทำให้มีความเหมาะสมในการปลูกปาล์มน้ำมัน และเกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลผลิต เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

3) ไม้ผล

ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา มีการปลูกไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ มังคุด ทุเรียน เงาะ ลองกอง จำปาตะ และละไม ส่วนมากเกษตรกรจะปลูกแบบผสมผสานหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน ทำเป็นอาชีพรอง โดยมีอาชีพหลักจากยางพาราและปาล์มน้ำมัน ปัจจุบันพื้นที่ปลูกไม้ผลค่อนข้างลดลงอย่างต่อเนื่อง เพราะปัญหาด้านแรงงาน ด้านราคาที่ตกต่ำ และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่จากพื้นที่ไม้ผลไปเป็นพื้นที่ปาล์มน้ำมัน ซึ่งให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า ผลผลิตจะออกสู่ตลาดตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม

4) ขาวไร่

การทำขาวไร่ นิยมใช้พันธุ์ขาวไร่ดอกขา ซึ่งเป็นขาวพันธุ์พื้นเมืองที่ปลูกในสภาพไร โดยทั่วไปนิยมปลูกแซมยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่จนถึง 3 ปี

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

เดือน ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. สับปะรด	สับปะรดภูเขา											
2. มะพร้าว	มะพร้าว											
3. มะม่วงหิมพานต์	มะม่วงหิมพานต์											
4. พืชผัก	พืชผัก											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน											
2. ไม้ผล	มังคุด ทุเรียน เงาะ ลองกอง											
3. ข้าวไร่	ข้าวไร่											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของ ตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลบางไทร อำเภอดงทับทิม จังหวัดพิจิตรโดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 14 ชนิด โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดินดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลบางไทร อำเภอดงทับทิม จังหวัดพิจิตร มี 20 ชนิด ข้าว พืชไร่ เลี้ยงสัตว์ ข้าวไร่ สับปะรด มะเขือเทศ ถั่วลิสง ชিং พริกไทย พริก ส้ม เงาะทุเรียนมังคุดลองกอง มะม่วง มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ ไม้ กัญชง อินทผลัม กาแฟ ยางพาราและปาล์มน้ำมัน

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (คันสนีย์ อรัญวาสี และคำรณ ไทรพิง, 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Sng-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE Pga-sclD Pk-sclD และ SC

ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Sng-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

ข้าวไร่

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-silA Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

สับปะรด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-s1E และ SC

มะเขือเทศ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-s1E และ SC

ถั่วลิสง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

ขิง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

พริกไทย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Ro-slA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

พริก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Ro-slA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

ส้ม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

เงาะ ทุเรียน มังคุดและลองกอง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-slA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผน Chl-slA Chl-slB Koi-slC Pga-sclB Pga-sclC Pk-sclD Ro-slA Tg-slB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-slA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-slA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

มะม่วงหิมพานต์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pk-sclD Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pga-sclD Pk-sclD และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ SC

ไผ่

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มี ข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-s1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

อินทผลัม

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Sng-s1A และ SC

กาแพ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-sIA Chl-sIB Koi-sIC Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Tg-sIB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Sng-sIA และ SC

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-sIA Chl-sIB Koi-sIC Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Tg-sIB Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-sIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE และ Sng-sIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความจุในการดูดซับธาตุอาหาร (n) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Chl-s1A Chl-s1B Koi-s1C Pga-sclB Pga-sclC Pga-sclD Pk-sclD Ro-silA Sng-s1A Tg-s1B Tim-sclB Tim-sclC และ Tkn-s1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Koi-sclE

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

หน่วยแผนที่	ชั้นความเหมาะสมของที่ดินในการปลูกพืชเศรษฐกิจ (เขตดินชั้น)																				เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
	พืชไร่									ไม้ยืนต้น							ไม้ผล					
	ข้าว	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	ข้าวไร่	สับปะรด	มะเขือเทศ	ถั่วลิสง	จิง	พริกไทย	พริก	ส้ม	เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง	มะม่วง	มะพร้าว	มะม่วงหิมพานต์	ไผ่	กล้วย	อินทผลัม	กาแฟ	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน		
Chl-sIA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	764	1.97
Chl-sIB	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sne	S2sn	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	990	2.55
Koi-sclE	N	S3e	N	N	N	N	N	N	N	S3e	S3e	S3e	N	N	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	1,161	2.99
Koi-sclC	S3o	S2n	S2ne	S2ne	S2sne	S2sne	S2ne	S2ne	S2sne	S2sn	S2sn	S2sn	S2ne	S2ne	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	519	1.34
Pga-sclB	S3o	S2n	S2n	S2n	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	1,087	2.80
Pga-sclC	S3o	S2n	S2ne	S2ne	S2sne	S2sne	S2ne	S2ne	S2sne	S2sn	S2sn	S2sn	S2ne	S2ne	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	1,605	4.14
Pga-sclD	N	S2ne	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S2sne	S2sne	S2sne	S3e	S3e	S2n	S2ne	S2sne	S2sne	S2n	S2n	232	0.60
Pk-sclD	N	S2ne	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S3e	S2ne	S2ne	S2ne	S3e	S3e	S2n	S2ne	S2ne	S2ne	S2n	S2n	643	1.66
Ro-silA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	3,753	9.67
Sng-sIA	S2n	S2on	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	S3o	N	N	S3o	S2on	2,095	5.40
Tg-sIB	S3o	S2n	S2n	S2n	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	84	0.22
Tim-sclB	S3o	S2n	S2n	S2n	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	219	0.56
Tim-sclC	S3oe	S2n	S2ne	S2ne	S2ne	S2ne	S2ne	S2ne	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2ne	S2ne	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	S2n	393	1.01
Tkn-sIA	S3o	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2n	S2n	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2n	S2n	670	1.73
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	21,744	56.02
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,485	3.83
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,371	3.53
รวมเนื้อที่ทั้งหมด																					38,814	100.00

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน : u= ความเข้มข้นของแสงอาทิตย์

t= อุณหภูมิ

m= ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

o= ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

s=ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

n= ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

r= สภาวะการหยั่งลึกของราก

g= สภาวะที่มีผลต่อการงอกของเมล็ด

h= ความชื้นในอากาศที่มีผลต่อการเจริญเติบโต

i= สภาวะการสุกแก่

f= ความเสียหายจากน้ำท่วม

c= ความเสียหายจากภูมิอากาศ

x=การมีเกลือมากเกินไป

a= การเข้าถึงพื้นที่

b= ขนาดของหน่วยศักยภาพการจัดการ

l= ที่ตั้ง

e= ความเสียหายจากการกัดกร่อน

d= ความเสียหายจากการแตกทำลาย

y= สภาวะที่มีผลต่อเวลาให้ผลผลิต

q= สภาวะสำหรับการกักเก็บและแปรรูป

v= สภาวะสำหรับการเตรียมที่ดิน

w= ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

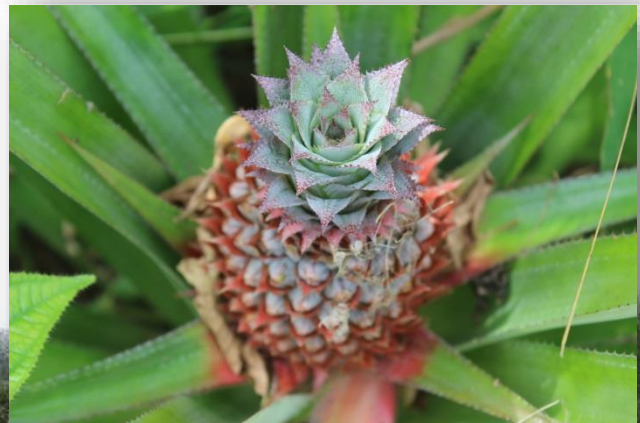
k= สภาวะการเขตกรรม

p= โรคและศัตรูพืช

z= สารพิษ

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงาฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมี รายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความ รอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายความว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและ ประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561- 2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มียรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำ และทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและ แข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560- 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2560-2565	ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและ สร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็น ฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
8	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน พ.ศ. 2562-2565	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ สินค้าภาคเกษตร ประมง และปศุสัตว์ ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
9	ยุทธศาสตร์จังหวัดพังงา พ.ศ. 2564	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเสริมระบบการผลิต การ บริโภค การค้า การบริหารจัดการ ด้านการเกษตรอย่างเป็น ระบบที่ยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมระบบการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพและ สมดุล

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
10	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดพังงา พ.ศ. 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัด พังงา พ.ศ. 2561-2565	ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 3 สร้างเสริมระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและสมดุล
12	ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบล บางไทร พ.ศ. 2561-2564	ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติสภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจ ในการใช้พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้นตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลบางไทร ใช้ยุทธศาสตร์จังหวัดพังงา พ.ศ. 2561-2565 เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดพังงา

พ.ศ. 2561-2565 ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนารายสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ และเขตที่ดินเหมืองร้าง รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	11,400	29.37
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	22,392	57.69
2.1 เขตปลูกไม้ผล	1,790	4.62
2.1.1 เขตปลูกไม้ผลผสม	1,478	3.81
2.1.2 เขตปลูกมังคุด	314	0.81
2.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น	15,263	39.32
2.2.1 เขตปลูกยางพารา	10,903	28.09
2.2.2 เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	4,360	11.23
2.3 เกษตรผสมผสาน	5,288	13.62
2.4 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	49	0.13
3. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,485	3.83
4. พื้นที่แหล่งน้ำ	1,371	3.53
5. พื้นที่อื่นๆ	2,166	5.58
รวมเนื้อที่	38,814	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตพื้นที่ป่าไม้

มีเนื้อที่ 11,400 ไร่ หรือร้อยละ 29.37 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ทั้งหมดเป็นบริเวณที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และบริเวณที่มีมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาม้างและป่าเขาบางเต่า ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาหลักและป่าเขาโดน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางหยวก ป่าบางหลวง และป่าบางยาง และอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่

6.4.2 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

เขตพื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 22,392 ไร่ หรือร้อยละ 57.69 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1) เขตปลูกไม้ผล

เขตปลูกไม้ผล มีเนื้อที่ 1,790 ไร่ หรือร้อยละ 4.62 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 2 เขต ดังนี้

1.1) เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 1,478 ไร่ หรือร้อยละ 3.81 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินสงขลา (Sng) ชุดดินรือเสาะ (Ro) และชุดดินตาขุน (Tkn) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- เนื้อดินค่อนข้างเป็นดินปนทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ และอาจมีน้ำท่วมขังอย่างฉับพลันในฤดูฝน

- มักขาดแคลนน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนานๆ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- พื้นที่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผัก หรือพืชอื่นๆ ที่มีอายุสั้น เพื่อลดอัตราเสี่ยงต่อการถูกน้ำท่วมอย่างฉับพลัน

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุด้วยปุ๋ยสด หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไร่ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

1.2) เขตปลูกมังคุด มีเนื้อที่ 314 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินตาขุน (Tkn) และชุดดินสงขลา (Sng) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- เนื้อดินค่อนข้างเป็นดินปนทราย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินต่ำ และอาจมีน้ำท่วมขังอย่างฉับพลันในฤดูฝน

- มักขาดแคลนน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนานๆ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- พื้นที่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผัก หรือพืชอื่น ๆ ที่มีอายุสั้น เพื่อลดอัตราเสี่ยงต่อการถูกน้ำท่วมอย่างฉับพลัน

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุด้วยปุ๋ยสด หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

2) เขตปลูกไม้ยืนต้น

เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 15,263 ไร่ หรือร้อยละ 39.32 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 2 เขต ดังนี้

2.1) เขตปลูกยางพารา

มีเนื้อที่ 10,903 ไร่ หรือร้อยละ 28.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินโคกกลอย (Koi) และชุดดินรือเสาะ (Ro) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- เนื้อดินเป็นดินปนทราย และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- ขาดแคลนน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนานๆ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุด้วยพืชปุ๋ยสด หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไม้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

2) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

3) การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

2.2) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน

มีเนื้อที่ 4,360 ไร่ หรือร้อยละ 11.23 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินรือเสาะ (Ro) ชุดดินฉลอง (ChL) และชุดดินพังงา (Pga) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- เนื้อดินเป็นดินปนทราย และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- ขาดแคลนน้ำในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงนานๆ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น
- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุด้วยพืชปุ๋ยสด หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

- 2) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

- 3) กรมวิชาการเกษตร ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการสวนปาล์มน้ำมันคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

3) เกษตรผสมผสาน

เขตเกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 5,288 ไร่ หรือร้อยละ 13.62 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินพังงา (Pga) ชุดดินโคกกลอย (Koi) และชุดดินภูเก็ต (PK) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- เนื้อดินเป็นดินปนทราย และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- สภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย
- ขาดแคลนน้ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น
- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุด้วยพืชปุ๋ยสด หรือปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพืช ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดย การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิต และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปุ๋ยชีวภาพ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่อง ฝายน้ำล้น การขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำ และระบายน้ำ

- 2) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร

4) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 49 ไร่ หรือร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ คือ ชุดดินพังงา (Pga) ปัจจุบันมีสภาพพื้นที่เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง

- ควรกำหนดเขตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจน เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

6.4.3 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 1,485 ไร่ หรือร้อยละ 3.83 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยเขตชุมชน สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ที่เกิดจากกิจกรรมของชุมชน (ที่ทิ้งขยะ) และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลบางไทร (กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11) ร่วมกับจากการสำรวจภาคสนามเพิ่มเติม และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องระบบประปา เพื่อการอุปโภคบริโภค เครื่องสูบน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์

6.4.4 พื้นที่แหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 1,371 ไร่ หรือร้อยละ 3.53 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึงต่างๆ ชุมเหมือง อ่างเก็บน้ำ และบ่อน้ำ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านการเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

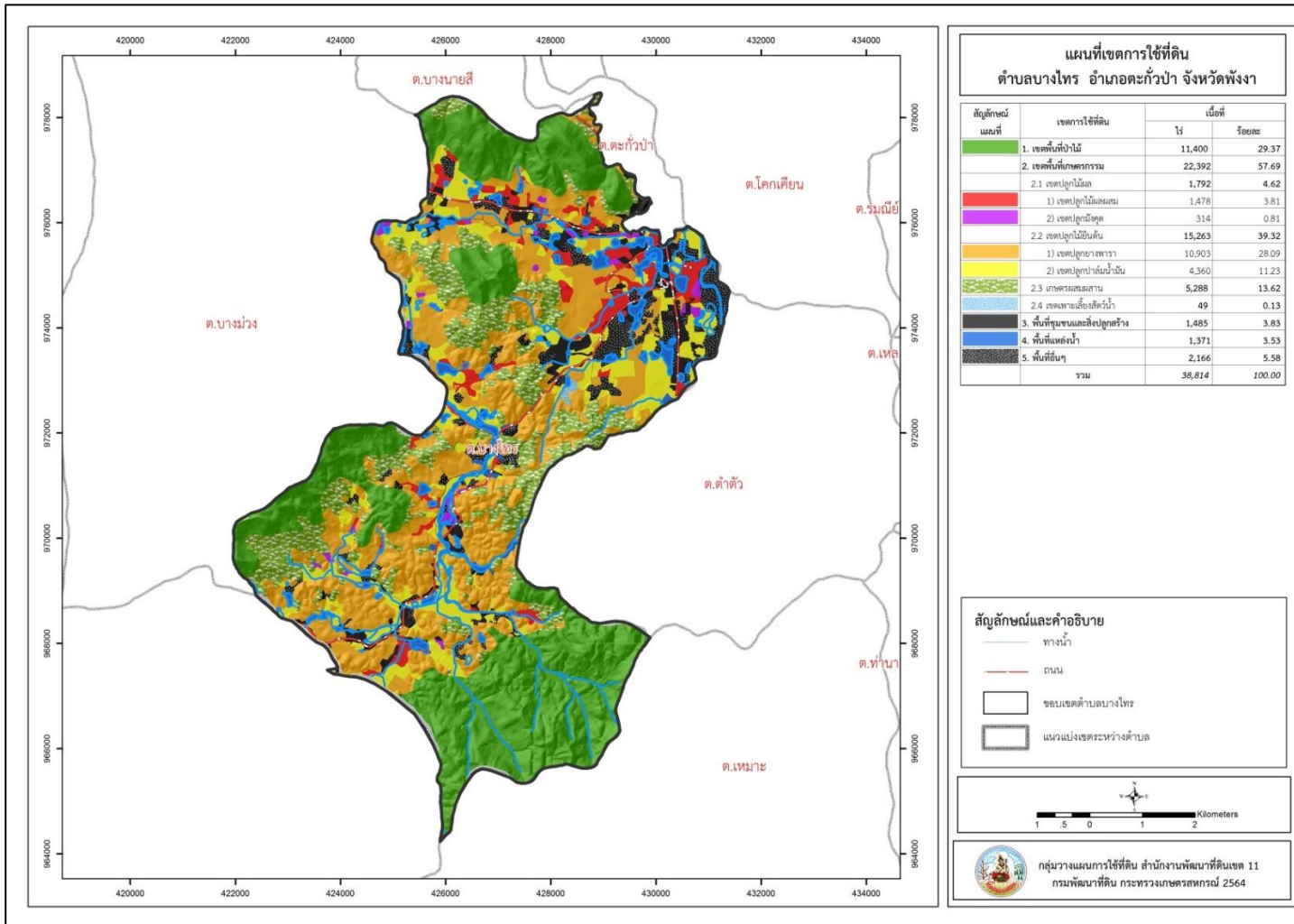
รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำ และการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุกหมั่นขุดลอกคูคลอง ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.4.5 พื้นที่อื่นๆ

มีเนื้อที่ 2,166 ไร่ หรือร้อยละ 5.58 ของเนื้อที่ตำบล

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

ภาพที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้ว จังหวัดพังงา

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. สับปะรด	สับปะรดภูเขา											
2. มะพร้าว	มะพร้าว											
3. มะม่วงหิมพานต์	มะม่วงหิมพานต์											
4. พืชผัก	พืชผัก						ปอเทือง					
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน											
2. ไม้ผล	มังคุด ทุเรียน เงาะ ลองกอง											
3. ข้าวไร่	ปอเทือง						ข้าวไร่					

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนตำบลบางไทร ให้แก้ไขปัญหาห้วง 6 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกันน้ำ ชุมเหมือง เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝ่ายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) พัฒนาชุมเหมืองให้เป็นแหล่งน้ำพร้อมก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. โดยดูน้ำจากชุมเหมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และ (6) พิจารณาโครงการภาครัฐให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงกรรมสิทธิ์ที่ดิน (7) ให้ความรู้ คำแนะนำด้านการจัดการดิน นั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหาแต่ละเรื่องและแต่ละพื้นที่ได้จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 7 ประการได้

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร อำเภอดงทับปด จังหวัดพังงา แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางไทร ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินพังงา เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลบางไทร อำเภอดงทับปด จังหวัดพังงา จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตเกษตรผสมผสาน มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

1.1.2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ่ยนวด

1.1.3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

1.1.4) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

1.2) การบริหารจัดการน้ำ

1.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.4.1) การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

1.4.2) การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร

1.4.3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

2) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

2.1) การบริหารจัดการน้ำ

2.1.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

(ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตเกษตรผสมผสาน มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับทั้งในเขตที่เหมาะสม และในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา)

1.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพังงา)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา/สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา)

1.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 จังหวัดตรัง/สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา)

2) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ส่งเสริม/สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัดพังงา)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.) สนับสนุนการพัฒนาชุมชนเมืองเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (โครงการชลประทานพังงา)
- 2.) สนับสนุนการพัฒนาคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ (โครงการชลประทานพังงา)
- 3.) สนับสนุนการพัฒนาชุมชนเมืองให้เป็นแหล่งน้ำพร้อมก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. โดยดูน้ำจากชุมชนเมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล (โครงการชลประทานพังงา) (ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ ดังนี้

7.5.1 การแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 1.) โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 2.) โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร
- 3.) โครงการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 4.) โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว

7.5.2 แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 1.) โครงการสำรวจชุมชนเมืองเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งน้ำผิวดิน

7.5.3 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

- 1.) โครงการก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. กระจายน้ำสู่ครัวเรือนทั่วตำบล

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2564 นายภิญโญ สุวรรณชนะ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 ได้มีหนังสือที่ กษ. 0818/946 เรื่อง ขอให้ส่งพื้นที่งานโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน และโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ 2565

เพื่อบูรณาการระหว่างความต้องการของชุมชนตำบลบางไทร ในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรม และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน กับการดำเนินงานโครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ของกรมพัฒนาที่ดิน จึงได้มีการกำหนดพื้นที่ดำเนินการให้อยู่ในตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการผสมผสานวิธีการป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน รวมทั้งวิธีการเก็บกักน้ำและความชุ่มชื้นไว้ในพื้นที่ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยั่งยืนนาน

ปัญหาของตำบลบางไทรในภาพรวมสามารถสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรม และการชะล้างพังทลายของดิน (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ส่วนปัญหารองลงมา คือ ปัญหาการถือครองที่ดินในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย (ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาหมางและป่าเขาบางเต่า ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาหลักและป่าเขาโตน ป่าสงวนแห่งชาติป่าบางหยวก ป่าบางหลวง และป่าบางยาง และอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่) ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

กรณี (1) ปัญหาความเสื่อมโทรม และการชะล้างพังทลายของดิน

ในพื้นที่ตำบลบางไทร ด้านทิศตะวันตก ทิศใต้ และทิศตะวันออกเป็นพื้นที่สูงชัน เป็นเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (Zone C) และเขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (Zone E) คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร ควรรักษาไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก ตลอดจนการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย

ส่วนการพังทลายของดิน จากการวิเคราะห์ความลาดชันของพื้นที่ในตำบลบางไทร ที่มีเนื้อที่รวม 38,814 ไร่ พบว่า

พื้นที่ลาดชันเชิงชัน ความลาดชันมากกว่า 50%	มีจำนวน	7,873 ไร่ (ร้อยละ 20.28)
ระดับความลาดชัน 35-50%	มีจำนวน	6,645 ไร่ (ร้อยละ 17.12)
ระดับความลาดชัน 20-35%	มีจำนวน	3,172 ไร่ (ร้อยละ 8.17)
ระดับความลาดชัน 12-20%	มีจำนวน	4,819 ไร่ (ร้อยละ 12.42)
ระดับความลาดชัน 5-12%	มีจำนวน	6,634 ไร่ (ร้อยละ 17.09)
ระดับความลาดชัน 2-5%	มีจำนวน	4,689 ไร่ (ร้อยละ 12.08)
ระดับความลาดชัน 0-2%	มีจำนวน	4,982 ไร่ (ร้อยละ 12.84)

จะเห็นได้ว่าระดับความลาดชันมากกว่า 12% มีจำนวนมากถึง 22,509 ไร่ หรือร้อยละ 57.99 จากการศึกษาภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าวนี้ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการชะล้างพังทลายของดิน หน้าที่ดินที่ถูกชะล้างลงมาสู่เบื้องล่างจึงไปทับถมแหล่งน้ำตามธรรมชาติจนตื้นเขิน และไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตามศักยภาพของแหล่งน้ำ นอกจากนี้โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำได้ดำเนินการครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบางไทรเท่านั้น จึงทำให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินนั้น เกิดจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ในการเจริญเติบโตและสร้างผลผลิต ประกอบกับที่ดินบางส่วนเป็นเขตที่ดินเหมืองร้าง ซึ่งมีเนื้อที่ 5,730 ไร่ หรือร้อยละ 14.83 ของเนื้อที่ทั้งหมด

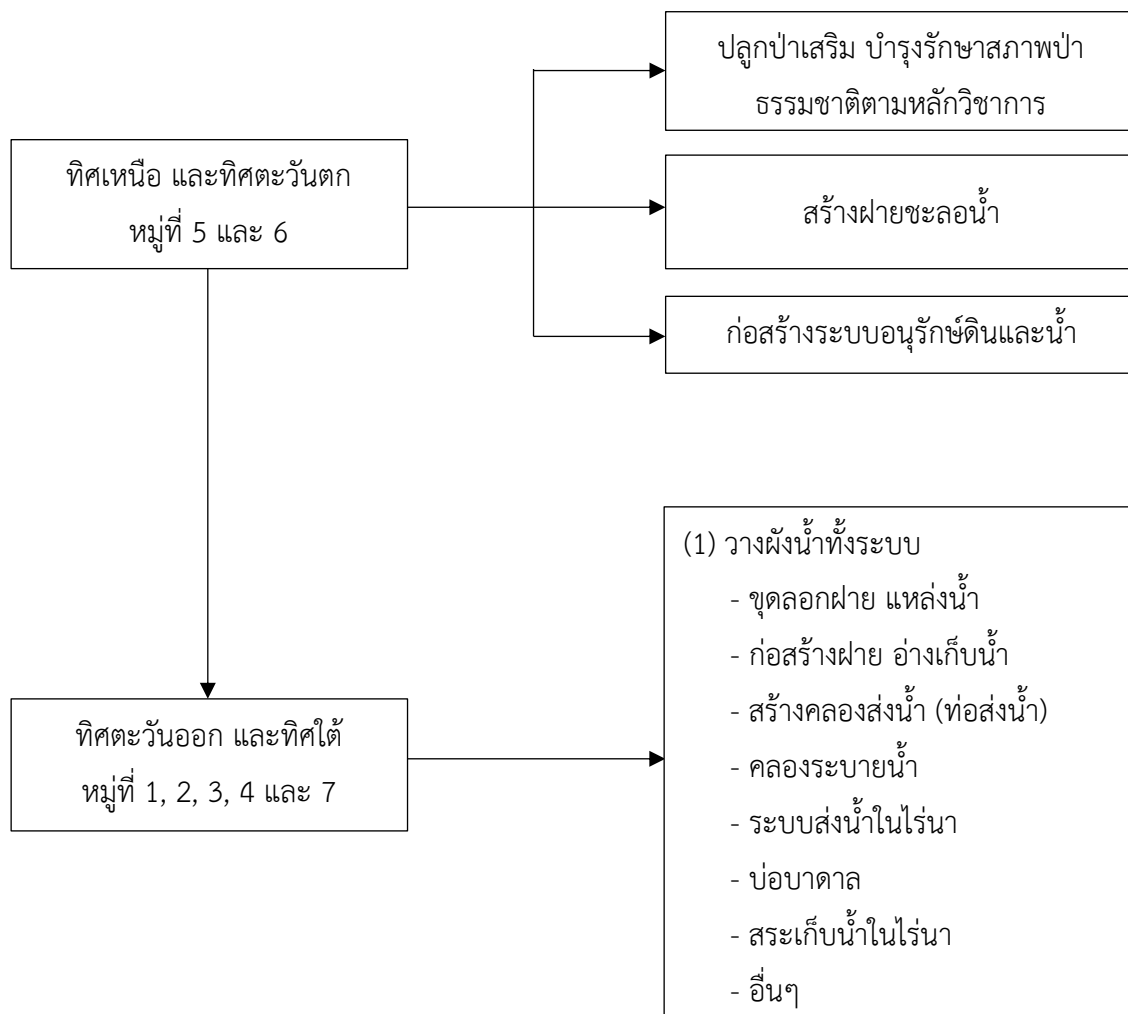
กรณี (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ในส่วนของการขาดแคลนน้ำของตำบลบางไทรนั้น พบว่าในพื้นที่ของตำบลบางไทร มีชุมชนเมืองอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีข้อเสนอจากประชาชน คือ ก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำที่กระจายไปยังครัวเรือน เพื่อนำน้ำต้นทุนที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ประกอบกับตำบลบางไทรมีปริมาณฝนตกชุก เนื้อดินมีลักษณะเป็นดินทรายปะปนกับดินชนิดอื่น ทำให้มีการชะล้างพังทลายของดินได้ง่าย และเกิดการพัดพาตะกอนดินทับถมลงสู่แหล่งน้ำจนตื้นเขิน

ส่วนข้อเสนอจากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถสรุปได้ 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ชุมเมือง เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝายกั้นน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. โดยดูตุน้ำจากชุมชนเมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล (4) ขุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ

เพื่อตอบสนองข้อเสนอดังกล่าวทั้ง 5 ประการนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบันแล้ว สรุปได้ว่า “ไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาหมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของตำบลบางไทรได้โดยสิ้นเชิง”

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินในพื้นที่สูงชันในพื้นที่ด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตก กับปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ด้านทิศตะวันออก โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ทั้งตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา 5 ประการ ไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ ด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตก เป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 5 และ 6 จะต้องมีการปลูกป่าเสริม สร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่เพื่อทำประปาภูเขา บำรุงรักษาสภาพป่าธรรมชาติตามหลักวิชาการนอกจากนี้ควรจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนในพื้นที่ด้านทิศตะวันออก และทิศใต้ คือ หมู่ที่ 1, 2, 3, 4 และ 7 นั้น จะต้องจัดทำการพัฒนาที่ดินและน้ำกันอย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ ดังรายละเอียดในรูปที่ 7-1

รูปที่ 7-1 ระบบการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตำบลบางไทร อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2565 (ตุลาคม-ธันวาคม 2564) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบลโดยเริ่มต้นจาก พื้นที่ทิศเหนือ และทิศตะวันออก หมู่ที่ 5 และ 6 โดยเน้น 3 กิจกรรม คือ

- 1.1) การปลูกป่า
- 1.2) สร้างฝายชะลอน้ำ
- 1.3) การอนุรักษ์ดินและน้ำ

ส่วนพื้นที่ด้านทิศตะวันออก และทิศใต้ คือ หมู่ที่ 1, 2, 3, 4 และ 7 นั้น ให้สำรวจออกแบบระบบน้ำทั้งระบบ ตามข้อเสนอ 5 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบันซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝายกั้นน้ำ ขุมเหมือง เป็นต้น (2) สร้างอ่าง ฝายเก็บน้ำเพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ

P.E. โดยดูตุน้ำจากชุมชนเหมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล (4) ชุดเจาะบ่อบาดาล (5) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ เพื่อการกระจายน้ำ

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2565

1) งานเร่งด่วน

งานเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาน้ำอุปโภคและบริโภค โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำ ในพื้นที่ทิศเหนือ และทิศตะวันตก หมู่ที่ 5 และ 6

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ดำเนินการจัดทำโครงการตามผลการสำรวจและออกแบบ

7.6.3 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำ รวมทั้งน้ำท่วม คือ การประกาศเขตพื้นที่ตำบลบางไทร เป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,790 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,263 ไร่ 1.3 เขตเกษตรผสมผสาน เนื้อที่ 5,288 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2. การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 4.1 การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน 4.2 การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางการเกษตร 4.3 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	
1.4 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 49 ไร่	1. การบริหารจัดการน้ำ 1.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 1,790 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 15,263 ไร่ 1.3 เขตเกษตรผสมผสาน เนื้อที่ 5,288 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับทั้งในเขตที่เหมาะสม และในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดพังงา) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพังงา) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา/สำนักงานเกษตรจังหวัดพังงา) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต 6 จังหวัดตรัง/สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา)
1.4 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อที่ 49 ไร่	1. ส่งเสริม/สนับสนุนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัดพังงา)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,371 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาชุมชนเหมืองเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (โครงการชลประทานพังงา) 2. สนับสนุนการพัฒนาคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ (โครงการชลประทานพังงา) 3. สนับสนุนการพัฒนาชุมชนเหมืองให้เป็นแหล่งน้ำพร้อมก่อสร้างระบบส่งน้ำด้วยท่อ P.E. โดยดูน้ำจากชุมชนเหมืองกระจายสู่ครัวเรือนทั่วตำบล (โครงการชลประทานพังงา)

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	1. ปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.2 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืช ปุ๋ยสด	ไร่	150	150	150	150	150	750	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.3 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	2,850	2,850	2,850	2,850	2,850	14,250	พด.
เขตปลูกไม้ ผล/ไม้ยืนต้น และเขตเกษตร ผสมผสาน	1.4 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดิน กรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	300	300	300	1,500	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	1	2	2	2	2	9	17,800	35,600	35,600	35,600	35,600	160,200	พด.

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของ ดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม/ พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000	375,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	450,000	พด.
	4. การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.1 การก่อสร้างระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ ลุ่ม-ดอน	ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	พด.
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.2 การก่อสร้างระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ เสี่ยงภัยพิบัติทาง การเกษตร	ไร่	200	-	-	-	-	200	1,100,000	-	-	-	-	1,100,000	พด.
เขตปลูกไม้ผล/ ไม้ยืนต้น และ เขตเกษตร ผสมผสาน	4.3 การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำพร้อม ปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	5	5	5	5	5	25	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	42,500	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นกรอบประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

- คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.
_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.
- ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific
Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.
- NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and
Medicine, Washington, D.C.
- Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

- กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลบางไทร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **ข้อมูลสภาพการ
ใช้ที่ดินจังหวัดพังงา**. ไฟล์ข้อมูล.
- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน. 2561. **แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร.
- สำนักพัฒนาอุดุนิยมวิทยา. 2560. **อุดุนิยมวิทยานำรู้เพื่อการเกษตรจังหวัดพังงา**.
กรมอุดุนิยมวิทยา, กรุงเทพฯ.

บทที่ 3

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
ไฟล์ข้อมูล.
- ฝ่ายวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน. 2563. **หน่วยแผนที่ดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในตำบลบางไทร
อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา**. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11. ไฟล์ข้อมูล.
- ฝ่ายวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน. 2563. **สมบัติดิน ตำบลบางไทร อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา**.
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คັນสนีย์ อรัญวาสน์ และคำรณ ไทรฟัก. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. 2564. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พ.ศ. 2562-2565. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. 2564. ยุทธศาสตร์จังหวัดพังงา พ.ศ. 2564 . ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล .

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน. 2561. แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564). สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา. 2564. ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดพังงา พ.ศ. 2564. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่างนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564. แผนพัฒนาภาคใต้ พ.ศ. 2560-2565. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา. 2564. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พ.ศ. 2561-2565. ไฟล์ข้อมูล.